

Giedra,
dieną 63°, naktį 40.
Saulė teka 6:17, leidžiasi 5:51

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

50-TIEJI
METAI

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. L Price 10c Chicago, Ill. — Antradienis, Spalio-October 29 d., 1963 m. Kaina 10c 255

MAROKIEČIAI ĮSIVERŽĖ 50 MYLIŲ Į ALŽERIJĄ

JUNGTINĖS VALSTYBĖS SULĖTINS PLANO APIE KELIONĘ Į MĒNULĮ IGYVENDINIMĄ

Chruščėvo pareiškimas apie pasitraukimą iš lenktynių apsunkins vyriausybei lėšų išgavimą iš kongreso

WASHINGTONAS, D. C. — Nežiūrint, ar Chruščėvo pareiškimas apie pasitraukimą iš lenktynių į mėnulį buvo nuoširdus, ar klatingas, kongreso sluoksniuose entuziazmas remti Kennedžio vyriausybės planą paleisti į mėnulį žmogų 1969-70 metais per tai sumažės.

Ir ne vien kongrese, bet ir administracijos sluoksniuose netrūksta kritikų, kurie mano, kad už tuos \$20 bil. (tiek kainos pasiruošimui kelionei) būtų galima padaryti žemėje, ir ne vien namie, daug svarbesnių darbų ir artimesnių žmogaus širdžiai. JAV mėnulio kelionės programa, pavadinta Apollo vardu, jau ir be Nikitos pareiškimo buvo patekusi į technologinius bei finansinius — biudžetinius sunkumus. Po jo pareiškimo kongresas pasidarys dar šykštesnis ir abejingesnis "jaunuoliškiems" prezidento Kennedžio planams nustebinti pasaulį kelione į mėnulį.

Nebėra ko skubėti

Senatorius Clinton Anderson, demokratas iš New Mexico, vadovaujantis kongreso atominės energijos komitetui, sako, dabar bus galima mažiau skubant svarstyti mėnulio programą ir šiek tiek sutaupti iš numatytų išlaidų.

Sovietų tikrųjų intencijų nebus galima nustatyti net tuo atveju, jei jie sustiprins kitas savo erdvių programas, pavyzdžiui, satelitų laidymą su kosmonautais, erdvių stočių įrengimą, kosmonautų laivų susitikimą ir pan.

Amerika nekreips dėmesio?

James Webb, Amerikos erdvių ir aeronautikos agentūros (Nasa) direktorius, paaiškino, kad Amerika nei ligi šiol, nei po Chruščėvo pareiškimo nelaide lenktynimis erdvių tyrinėjimui, įskaitant ir kelionę į mėnulį. Amerika eisianti, kaip eįsų prie šių mokslinių planų realizavimo, pamažu ir laikantis seniai išdirbtų programų.

Mokinių nubybrėjimai

Kaimo jaunimas Lietuvoje verčiamas mokytis vakarinėse mokyklose ir čia, prižiūradama jaunuosius žemdirbius, veikliai pasireiškia komjaunimo organizacija. Tačiau kolchozose išvargę ir skurdžiai apmokami jaunuoliai nelinkę dar vakarais gilintis į marksizmo-leninizmo teorijas. Kaip praneša to komjaunimo organas "Komjaunimo Tiesa" (nr. 193, spalio 1) mokinių nubybrėjimas vakarinėse mokyklose kelia rimtą rūpestį.

Pagal laikraštį, per praėjusius mokslo metus Zarasų rajone atkrito net 42% pradėjusių mokytis žemdirbių. Nemažai klasių iširo. O lankiusių tik 69% sekmingai baigė mokslo metus. Daug mokinių nubybrėję ir kituose rajonuose. Pagal komjaunolių organą dar nerimą kelia ir tai, kad per mažai rūpinamasi kai kuriomis klasėmis — pasitaiko mokyklų, turinčių tik 6-tą — 7-tą arba 7-tą — 8-tą klases, tad mokyklos, išėjus dabartiniams mokiniams bus priverstos uždaryti. Vis kaltinama komjaunimas bei jo priežiūra, o jauni žemdirbiai skatinami susirūpinti knygomis... (E)

IŠ VISO PASAULIO

Prancūzijos-Pekingo santykiai

PARYŽIUS. — Buvęs prancūzų diplomatas Guillaume George-Picot neseniai grįžo iš komunistinės Kinijos su prekybininkų delegacija. Šiuo metu Pekinge vieši buvęs premjeras Edgar Faure. Abu prieš važiuojant į Kiniją buvo pas prezidentą De Gaulle. Pasklido gandai, kad prezidentas yra linkęs užmegsti diplomatinius santykius. Velsnėse žiniose tvirtinama, kad šis klausimas pareis nuo kito klausimo palankaus išsprendimo — nuo prekybos išplėtimo tarp Prancūzijos ir komunistinės Kinijos.

Be kelnų bet su atominė bomba

TOKIJAS. — Komunistinės Kinijos užsienio reikalų ministras maršalas Chen Yi pasakojo japonų žurnalistų delegacijai, kad kinai anksčiau ar vėliau pasigamins atominę bombą, nors per tai reikėtų kurį laiką ir be kelnų vaikščioti. Jis nusiskundė Sovietų pasitraukimu nuo susitarimo padėti pasigaminti atominę bombą. Kinai tai padarys vieni, bet praeis dar kelerą metų.

JAV atominė pagalba Izraeliui

JERUZALĖ. — American Technion Society atsiuntė Izraeliui 4 tonas sunkiojo vandens atominų tyrinėjimų uždaviniams laikantis susitarimo su Amerikos Atominės Energijos Komisija. Izraelio technologijos institutas Haifoj, kur daromi atominiai tyrinėjimai, gaus iš minėtos Amerikos draugijos nuolatinę finansinę ir informacinę pagalbą.

Amerikos Atominės Energijos Komisija laiks nuo laiko tikrins, kad sunkusis vanduo būtų naudojamas tik taikingsiems uždaviniams. Sunkiojo vandens tona kainuojanti šimtus tūkstančių dolerių.

Jezuitas badauja del pornografijos

Reikalauja kovti su bulvarine literatūra

NEW YORKAS. — Jezuitas Morton Hill paskelbė bado streiką prieš pornografinę literatūrą. Nuo praeito penktadienio vakaro jis gyvena tik vandeniu. Sekmadienį jis sakė pamokslą Sv. Ignaciaus Lojolos bažnyčioje Park Avenue. Jis tik tada pradės valgyti, kai miesto valdžia uždraus pornografinės literatūros pardavinėjimą. Meras Wagner liepos mėnesį žadėjęs suvaržyti pornografinės literatūros prekybą, bet dar nieko nepadarė. Literatūra, prieš kurią jis kovojąs, ugdati seksualinius prievartautojus ir stūmianti jauniems, net vaikus, į narkotikus.

Uraganui "Ginny" pučiant Karolinos pakraščiais, vienas žvejas prie Manteo, N. C., bando atsilaikyti.

JT KOMISIJA SUSITIKO VIETNAME SU VYRIAUSYBĖS IR SU BUDISTŲ VADAIS

Stengiasi prieiti prie vienuolių, laikomų kalėjime

SAIGONAS, Pietų Vietnamas. — Penkių narių Jungtinių Tautų komisija atvyko ketvirtadienį į Saigoną tirti budistų kaltinimus katalikiškai ir diktatoriškai šalies vyriausybei, kad ji juos persekiojanti, kaip kitos religijos žmones. Prezidento Diem vyriausybė teisinasi, kad ji kovojanti tik su komunistais, kurie dažnai prisidengia budistų vienuoliais.

Nuo atvykimo dienos JT komisija jau išsikalbėjo su prezidentu Ngo Dinh Diem, su jo broliu Ngo Dinh Nhu, saugumo policijos viršininku, galingiausiu valdžioje vyru, kurio žmona Mme Nhu dabar važinėja po Ameriką gindama savo vyro ir jo brolio politiką nuo Amerikos spaudos kritikų.

Nenori prileisti prie kalinių

JT komisija turėjo progą susitikti ir su budistų bendruomenės vadais. Bet jie tuo nepasitenkino. Jie nori prieiti prie budistų vienuolių, kurie laikomi kalėjime ir yra kaltinami bendradarbiavimu su komunistais, planavimu nuversti prezidentą Diem. Komisija yra nusistačiusi išgauti iš Saigono vyriausybės leidimą išklausti ir kalinamų budistų bei politinės opozicijos vadų skundus.

Praeitą sekmadienį JT komisija turėjo pamatyti budistų vienuolio susideginimą prie katalikų bažnyčios Saigone. Budistai apie tai buvo iš anksto pranešę korespondentams ir JT komisijai. Korespondentai atvyko laiku. Viena Amerikos korespondentą išgelbėjo nuo policijos aukštąs Vietnamo valdžios pareigūnas. Jis įtraukė gaudomą korespondentą į savo automobilį ir paslėpė nuo policijos. Kai atvyko JT komisija, susideginimo apeigos buvo baigtos.

Pirmininkauja afganistanietis

JT komisijai pirmininkauja Afganistano diplomatas Abdul Rahman Pazhwak. JT susirinkimo pirmininkas Sosa Rodriguez iš Venecuelos, skirdamas komisijai, pasistengė, kad į ją įeityt tik neutralių Azijos, Afrikos ir Lotynų Amerikos šalių atstovai. Iš penkių narių nėra nei vieno komunisto, nėra nei amerikiečio ar kurio kito vadinamo Vakarų pasaulio atstovo.

"Komunistai, pamatykit Sovietų Sąjungą ir prablaivėkit"

NEW YORKAS. — Šiuo šūkiu vadovaujamas Italijos pirklys Renato Crotte siūnčia savo pinigais į Sovietų Sąjungą italų komunistus ir jų simpatikus. Grįžęs namo, jie turi surašyti savo kelionės išpašymą. Savo planu pasiekimą jis pastebėjo iš pirmo karto, kai tarp kelionės išpašymų jis gavo supelėytą italų komunistų partijos biuletą. Mažiausia vienas buvo nuo komunizmo pagydytas, gavo savo akimis pamatyti, kaip atrodo Rusijoje po 45 metų eksperimento ir trijų generacijų paaukojimo. Renato Crotte šmet išsiuntė į SSSR ir satelitus 39 itaų komunistus ir prokunistus; kitais metais pasius šimtą.

♦ Pietų Afriką iš aukso kasyklos buvo išgelbėti visi 74 darbininkai, kurių keltuvais, trūkusiems, nukrito į 1,000 pėdų ir 6,000 gilumo šachtą.

Švedų šnipas bandė padaryti sau galą

Pukininkas Stig Wennerstroem mėgino nusinuodyti kalėjime

STOCKHOLMAS. — Buvęs Švedijos aviacijos attache Maskvoje, Washingtone ir visą laiką šnipinėjęs Sovietų Sąjungai pukininkas Stig Wennerstroem bandė kalėjime nusinuodyti miego tabletes, bet nepasisekė.

Jei būtų miręs, būtų nusinėšęs su savim paslaptis, kurias stengiasi iš jo išgauti švedijos vyriausybė, pasakė vienas iš jo tardytojų. Neatrodė, kad tardytojai suras būdą paslaptis išgauti, nors jis ir prisipažino šnipinėjęs komunistams 15 metų.

Jis buvo areštuotas birželio 20 dieną, ir vis tardomas. Per tai jo bylos svarstymas nuolat atidėlojamas ateičiai.

Sen. Humphrey nori prekybos su Maskva

JAV sąjungininkai seniai pelnosi iš eksporto į SSSR

WASHINGTONAS, D. C. — Hubert Humphrey, demokratų partijos vado pakeičėjas senate, pasirinko zionistų organizacijos Hadassah suvažiavimą Sheraton Park viešbuty savo auditorijoje išjudinti Amerikos visuomenę už prekybos išplėtimą su Sovietų Sąjunga.

Strateginės svarbos prekės ir žaliavos turinčios būti suvaržytos, bet šiaip ūkinį, pramonės gaminių eksportas turi būti žymiai išplėstas, ypač kai Sovietai moka tvirta valiuta, arba auksu. Kokia prasme pasitenkinti vien tik kviečių eksportavimu, kai Vakarų Vokietija eksportuoja miltus, sumaltus iš Amerikos kviečių?, kalbėjo senatorius iš Minnesotos.

Prekyba santykiams švelninti

Amerika privalo imtis iniciatyvos prekybai su Sovietais išplėsti, tam išnaudojus besireiškiantį alodėrkį šaltajame kare, pasakojė Humphrey. Jis patarė pasimokyti iš sąjungininkų, Nato nariu, kaip prekiauti su Sovietais, jų satelitais ir pasilikti antikomunistais.

Nato šalyse dažnai girdima aiškinant, kad Amerika, kaip laisvojo pasaulio vadovaujanti valstybė, turi rodyti pavyzdį, nežiūrint, kad ne visi sąjungininkai jų paisytų.

TAIKOS DERYBOS TARP BEN BELLOS IR HASSANO II PRASIDĖS TREČIADIENĮ

Karas išvirstų į Rytų-Vakarų politinį konfliktą

MARRAKĖS, Marokas. — Abdel Madi Boutaleb, Maroko informacijos ministeris, pirmadienį skelbė, kad jų kariuomenė yra 7-10 mylių nuo geležies rūdos centro Tindouf Alžerijos valdomoj Saharoj. Tindouf yra apie 60 mylių nuo sienos, atseit, marokiečiai yra įsiveržę į Alžerijos teritoriją apie 50 mylių.

Rabinas kritikuoja senatorių Goldwater

Užmiršęs savo kilmę, kaip Disraelis ar K. Marksas

BROOKLYNAS, N. Y. — Senatorius Barry Goldwater atsiirbojęs nuo kitų žydų, atakuodamas juos neva dėl to, kad jie esą demokratai, o ne respublikonai, kalbėjo šeštadienį Union sinagogoj rabinas Dr. Alfred Friedman.

Iš tikrųjų esą taip, kad sen. Goldwater, kaip ir Benjaminas Disraelis (britų valstybininkas) ir Karolis Marksas norėjo pamiršti savo senelį, tai yra, savo kilmę.

Visų trijų seneliai buvo žydai ir visų trijų tėvai perėjo į krikščionybę ir visų trijų sūnus užsigynė savo senelių. Bet nežydai niekad nepamiršo jų žydiškos kilmės, kalbėjo rabinas.

Senatoriaus Goldwaterio senelį jis apibūdino kaip ortodoksišką žydą. Senatorius, Amerikos konservatorių vadovas, yra protestantų, episkopų tikėjimo. Nežiūrint savo senelio, savo kilmės išsižadėjimo — tėsė rabinas Friedman — netrūksta amerikiečių, kurie jį pravadžioja tai košer konservatorium, tai dvi-veidžiu žydu, tai Arizonos izraelitu.

Pagerbė pasitraukusį prof. S. Jankauską

Spalio mėn. pradžioje Vilniuje buvo pagerbtas ilgametis, dirbęs pokario metais, Vilniaus universiteto prorektorius mokslo reikalams S. Jankauskas. Dėl silpnėjančios sveikatos Jankauskas, 65 m. amžiaus, iš prorektorius darbo jau yra pasitraukęs. Profesorius prisipažino esąs partijos narys, o jį pagerbti buvo atvykęs pats kom. partijos vyr. varovas Lietuvoje A. Sniečkus, įvairūs kiti pareigūnai, rektorius prof. J. Kubilius ir k.

Apie pabaltiečių pasipriešinimą

Mėnesinis, Muenchene leidžiamas, puošnios išvaizdos, Vak. Europoje vertinamas žurnalas "Der Europäische Osten" 103 n-ry (spalio mėn.) paskelbė dviejų lietuvių straipsnius. Dr. Albertas Gerutis žurnale rašo apie Pabaltijo rezistenciją prieš komunizmą, o Dr. Povilas Reklaitis apie Lietuvoje pastebimus Vakarų bei Rytų stilius, apie tai, kad seniausieji statybos stiliai Lietuvoje yra pasiekę iš Vakarų. Dr. Gerutis savo straipsnyje iškelia laisvo apsisprendimo dėsni. Vieną dieną ir sovietai turėsį nusilenkti laisvo apsisprendimo minčiai. Dr. Geručio straipsnis iliustruotas Vilniaus herbu (šv. Kristupas), seno lietuvių kovotojo vaizdu ir senu Rygos miesto braižiniu.

"Susitikimas Lietuvoje" —

Tindouf yra viena iš trijų Alžerijos Saharos mineralingų vietovių, į kurias kėsina Marokas. "Mes norime Tindoufo užimti jėga, mes norime jį gauti derybomis", pasakė Maroko informacijos ministeris.

Pavėlavo į taikos derybas

Alžerijos prezidentas, socialistų revoliucininkų vadovas Ahmed Ben Bella neturėjo laiko pirmadienį iškristi į taikos derybas su Maroko karalium Hassanu II Malijos sostinėje Bamake. Jis pasižadėjo atvykti antradienio vakarą ir trečiadienį pradėti rimtą pasikalbėjimą.

Taikos derybose tarpininkauja Etiopijos imperatorius Haile Selassie, tuo reikalu jis pirmadienį tarėsi Paryžiu su prezidentu De Gaulle. Kitas derybų tarpininkas bus Malijos prezidentas Modiba Keita.

Abu valdovai — užsispyrę

Alžerijos diktatorius Ben Bella ir Maroko karalius Hassanas II yra lygiai atkakliai nusistatę ginti savo užimtas pozicijas. Kompromisas šiems naujiems valdytojams yra nežinomas dalykas.

Alžerijos prezidentą Ben Bellą remia Egiptas, Sovietų Sąjunga, galima sakyti, visas neutralistų ir komunistų pasaulis, kaip sau artimą žmogų. Minėtos valstybės siūnčia Alžerijai tankų, lėktuvų bei kitokių ginklų.

Marokiečiai stengiasi visais būdais įtikinti, kad juos remia Amerika. Jie skraido Amerikos lėktuvais, kovoja Amerikos ginklais, kareiviai, karininkai nešioja amerikiečių uniformas, tik ne ženklus — ir šalmus.

Jiems buvo pasisekė įtikinti tik alžeriečius, kad Amerikos laukiniai gabenama transportiniais lėktuvais marokiečius kareivius į frontą. Konstancoj ir kitose Alžerijos vietovėse per tai kilo demonstracijos prieš Ameriką.

V. Sidzikauskas Saigone

P. Vietnamo sostinėje, Saigone spalio 23-30 d. vykstančioje Azijos Tautų Antikomunistinės Lygos konferencijoje kaip Pavergtųjų Europos Tautų atstovais dalyvauja PET Lietuvos Delegacijos pirm. ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. min. V. Sidzikauskas. Jis tokioje konferencijoje jau yra dalyvavęs 1961 m. Maniloje, Filipinuose.

Grįždamas iš Saigono V. Sidzikauskas numato sustoti Indijos sostinėje New Delhi ir jei sąlygos leis, dar numato lankytis Bonoje, kituose Vak. Vokietijos miestuose ir gal Strasburge. V. Sidzikauskas į New Yorką grįš lapkr. m. pradžioje. (E)

taip pavadintas dr. P. Reklaičio straipsnis. Gausiai senais žemėlapiais ir Vilniaus ir kitų vietovių vaizdais iliustruotame straipsnyje meno istorikas nurodo į gotikos ir bizantiškojo ribas Lietuvoje, apžvelgia stiliaus elementus, įrodančius Lietuvos saitus su Vakarais. (E)

PROF. LUDWIG ERHARD

Naujasis Vakarų Vokietijos kancleris

AP pranešimu, naujasis Vakarų Vokietijos kancleris prof. Ludvigas Erhardas lapkričio mėnesio pabaigoje atvyksta į Washingtoną. Jis buvo pakviestas JAV prezidento Kennedy pasikeisti nuomonėmis dėl bėgančių tarptautinių problemų, ypač Berlyno ir perskeltos Vokietijos. Baltasis Namas patvirtino, kad Erhardo Washingtono laukiamą lapkričio 23-24 d.

Kas yra tas "stebukladaris"?

Jo draugai sako, kad Erhardas politikoj jau veikia nuo 1945 metų ir turėjo apšiai progų gauti patyrimo kaip vidaus taip užsienių politikoje. Erhardas yra demokratas, mėgsta bendradarbiauti ir dėka tam Vokiečių respublikoje sustiprės demokratinės institucijos. Erhardas moka klausytis ir patarimams yra priėmiamas, negu buvo Adenaueris. Erhardas žino, ko nori, ir kas jį šiandien dar "minkštu" arba "guminiu liūtu" vadina, gaus sūrprizą. Erhardas turi geriausias kontaktus su užsieniešiais. Nebūdamas prieš prancūzus amerikiečiams ir anglams jis yra daug artimesnis negu buvo Adenaueris. Erhardas yra vienintelis j kanclerius kandidatas, kokį Vokietijos CDU (kriščiųnų demokratų sąjunga) beturėjo.

Prieš 18 metų, 1945 metais Erhardas buvo niekam nežinomas universiteto privatdocentas. "Mane amerikiečiai atrado", jis pats apie save sako. Jis niekada nebuvo naciš, o naciams rodė pasyvų pasipriešinimą. Jis vengė ir išvengė nacių Darbo Fronto ir nestojo j nacišką docentų sąjungą. Jis parašė ir persiuntė Civilinio pasipriešinimo prieš Hitlerį vadui Karl Goerdelerini memorandumą, pavadintą: "Finansų ir valutos politinės pasėkmes, Trečiajam Reichui sugriuvus".

Apie tą dokumentą amerikiečiai žinojo, todėl nieko neaukė Erhardą pasikvietė j tal-ka demokratinėi Vokietijai atstatyti pirma okupacinėi administracijoj, paskiau Bavarijos ūkio ministeriu.

Erhardas buvo pirmiausiai ūkio ministeris Miunchene, tada garbės profesorius Miuncheno universitete; 1947 m. "Pirmųjų ir kredito įstaigos" pirminkas, vėliau tos reformos planuotojas; 1948 m. Bendro ūkio srities direktorius; 1949 m. pirmasis ūkio ministeris Adenauerio kabinete.

"Kol Erhardo cigaras degs, tol fabriku kaminai rūks"

Nuo to laiko Erhardo vardas patapo viso Vokietijos gerbiuviu ir CDU partijos etikete. Erhardas reišė ilgų metų atkurtą, gerovę ir pastovumą, nors pats Erhardas iki pat 1949 metų ne CDU partijai nepriklausė. Jis buvo ir pasilik liberalas ir kai 1945 metais buvo pakviestas į Bavarijos kabineta, įstojo kaip nepartinis.

Su CDU Erhardas susidėjo tik išsikalbėjęs su Teodoru Heuse, vėliau patapusiu Vokiečių respublikos prezidentu, kuriam Erhardas išdėstė savo planus krašto ūkiui atstatyti, ir abudu rado, kad liberalų partija Vokietijoje yra per silpna tokiam planui įgyvendinti.

Erhardui vadovaujant, nepaprastas laisvosios Vokietijos atkurtimas, visur "stebuklu" pavadintas, aiškinamas tuo, kad Erhardas yra griežtas bet kokio prievartos ūkio ir planavimo ūkio priešas ir kad Erhardas į Frankfurto ūkio tarybą sutraukė liberalų pajėgas, kurios jį tvirtai parėmė pašalinant visą po karo tebebuvusį prievartos ūkį. Erhardas to "stebuklo" dėka patapo tiek populiarus, kad

Vienųofikos metų Mary Ackerman (Atlantė, Ga.) beveik per aštuonerius metus buvo užsiėginusi 41 estie plaukus. Nuotraukose ji parodoma, kaip atrodė prieš plaukų nukirpimą, o vėliau, kai plaukai buvo nukirpti.

vokiečiai emė kalbėti, girdi, kol Erhardo cigarai degs, tol mūsų fabriku kaminai rūks, o cigarų jis surūko pagal reikalą po 12 ir 15 per dieną!

Erhardą ant kartuvių!

Joks pasisekimas nėra lengvai pasiekiamas. Nebuvo jis ne Erhardui lengvas. Kai įvedus valiutos reformą reikėjo panaikinti prievartos ūkį, prieš jį sukilo visi politikieriai ir partijos, net darbo unijos, ir iš dalies okupacinė JAV valdžia. Jis turėjo imti ant savęs milžinišką riziką ir jos emėsi tokiu ryžtumu, kad oponentai Niuremberge surengė gatvės demonstracijas su plakatais "Erhardą ant kartuvių". Net pačioje ūkio taryboje buvo prasidėjusi baimė, kad Erhardas griauia visą ūkio sistemą, o laikrščiai rėkė, kad jau "laisvojo ūkio bankrotas — gyvenimo standartas smunka! Erhardo politikos galas — mūsų aprūpinimas pavojuje! Erhardas turi

pasišalinti!"

Toks parodytas būdo kietumas ir atkaklumas pvedant savo planą, nutildė visus Erhardo oponentus, kurie jį vadino "guminiu liūtu", per minkštą charakteriu, koks ūkiui gal ir tinkas, bet politikai tai jau visai ne. Jei tinka ūkiui vadovauti, tiks ir politikai, pasidarė Erhardo šalininkų šūkis.

Bendrai, Erhardui kancleriuojant numatomi lemtingesni laikai, net kaip Adenaueriui, kuriam nei vienos problemos galutinai spręsti neteko, o Erhardui gali tekti. Tos problemos išsfrkiausios laukia savo eiles, kaip tai — Vidurio Europos valdymo nusiginklavimo planuose, santykiai su Rytiais, tolimesni santykiai su sąjungininkais ir Nato, ir svarbiausia, kaip rašo Revue, mo Erhardo priklausys, ar Vokietijos suvienijimui dar bus duota progą, ar jė teks visiška išsivadėti.

Erhardui reikia duoti progą

Vienu klausimu visi jo šalininkai ir priešai sutinka, būtent, kad Erhardui reikia duoti progą. "Mes Erhardui duodame progą ir laukiame", pareiškė vokiečių profesinių sąjungų galva Ludwig Rosenberg. Net kiečiausias Erhardo oponentas, SPD (Socialdemokratų partijos) atstovas federaliniame parlamente (Bundestage), ūkio ekspertas Heinrich Deist, dėl Erhardo kaip kanclerio pasakė: "Kad mane ir mano kritiką suprastumėt, turite pasakyti, jog Erhardas yra uždara asmenybė. Kaip ūkio politikas, iki 1955 metų jis tikrai buvo tinkamiausias vyras. Iki to laiko reikėjo prievartą pašalinti. Bet dabar be tvarkos (Ordnung) nebegalima". Panašius pagyrimus jis gavo iš darbininkų unijų ir iš pramonininkų.

Deist sako, kad John F. Kennedy, Amerikos moderniausias politikas, turi gilai įsisąmonintą tvarkos supratimą. Be tokio įsisąmoninto tvarkingumo šiandien nebeįmanoma tvarkyti industrines valstybes. Tačiau šiuo požiūriu Erhardas esąs visiškai priešingas charakteris, negu

Kennedy. Su doktrinierišku įkarsčiu jis atmetas kad ir mažiausių planavimo pastangų. Dėlto klausimas: Ar Erhardas tiks kaip politikas?

Tas abejonės išblasko ir j Deist klausimą atsako kiti jo kolegos.

Socialdemokratų rekomendacija

Bendrai SPD šitai žiūri: iš vienos pusės, iš partijos taktikos atžvilgio, manome, kad jei būtų pasilikęs Adenaueris, tai rinkimams atėjus jis būtų daug parankesnis priešas, nes Adenaueris turi daug silpnų vietų, kurias galima sėkmingai atakuoti. Iš kitos pusės, SPD sveikina pasikeitimą Schaumburgo pilyje (kabinete) ir iš Erhardo tikisi politikos surealinimo, demokratinų institucijų sustiprinimo, politikos klimato pagerėjimo ir pasitikėjimo atmosferos bendradarbiaujant bendriems valstybės interesams.

Willy Brandt, numatomasis kandidatas į kanclerius 1965 metais, viešai pareiškė, kad Erhardui reikia duoti progą ir jį, kur tik galima, paremti.

Dr. Gustav Heinemann, advokatas, buvęs CDU, dabar SPD, 1949-50 metais buvęs pirmasis federalinės valdžios vidaus reikalų ministeris, paktavęs iš biblijos, kad reikia būti gudram kaip gyvatei ir doram kaip balandėliui, sako, kad "Erhardas yra doras ir padorus partneris, dėlto nebėra jokios abejonės", bet jis noris, kad kur liečia politiką, Erhardas tikty ir pirmajai biblijos sakinio pusei.

Baigiant, Revue korespondentas sakosi apklausinėjęs visų partijų, srovių ir luomų žmones, ir daug pagyrimų bei papelkimų girdėjęs. Bet ir CDU, ir FDP ir SPD žmonės vienu punktu visi yra vieningi, jog dabartinėmis sąlygomis geresnio kanclerio kaip Erhardas nebūtų galima rasti, ir dėl jo geros valios niekas neabejoja.

Autorius, be to, nurodo eilę tokių gerų punktų Erhardo kreditui: jis nėra doktrinierius, nėra nacionalistas, nėra nei prieš britus, nei prieš Ameriką arba

Sveikintinas reiškinys

Senieji ateiviai gerai prisimena nelemtuosius didžiosios depresijos laikus Amerikoje, kai žmonės nusiminę slankiojo ieškodami darbo ir duonos. Tada prezidentas Rooseveltas pvedė Kongrese pensijų įstatymą, įvedė nors nepilnam nedarbo laikui pašalpas ir parūpino iš viešųjų fondų lėšas viešųjų darbų organizavimui, tik nespėjo pvesti senųjų žmonių nemokamą gydymą. Pragyvenimo kaštams vis kylant, mažos pensijos neatitinka pragyvenimo minimumui ir jas reikėtų automatiškai kelti pabrangus maistui ir kitiems dalykams. Tai matydami, vegetuoją pensininkai pradėjo organizuotis, nes pavienis asmuo nieko negali iškovoti.

JAV yra per 15 milijonų pensininkų, ir tas skaičius kasmet didėja ir su jų organizuotu balsu reikės Kongresui ir valdžiai skaitytis. Tai yra stambi jėga ir didelis rinkikų ir balsuotojų skaičius. Tiesa, šiame krašte yra didelė senųjų žmonių organizacija (Senior Citizens organization), bet ji kovoja dėl Medicare įstatymo pvedimo. To netūtenka, — reikia pensijų padidinimo, nemokamo maisto iš valdžios sandėlių išdavimo ir t. p.

Reikia pripažinti, kad Amerika visam pasauliui (net ir priešams) gelbėdama pamiršta savo krašto piliečius. Juk pensininkai savo darbu ir prakaitu per visą savo gyvenimą sukūrė šio krašto gerovę ir galybę ir turi teisę tikėtis žmoniškesnio aprūpinimo senatėje. Negalima sakyti, kad šioje srityje nieko nedaroma. Kai kur suteikiama pensininkams privilegijų bei lengvatų, bet tai lašas jūroje... Pvz., Detroito lenkų pensininkų organizacija iškovojo pagįnto važiavimo autobusais, kai kur jie atleisti nuo pirkimo (sales) mokesčių, gauna nemokamą gydymą ir t. t. Kodėl taip negalėtų būti ir kitose vietose, kaip pvz. Chicagoje, kur yra tikstanciai pensininkų? Žinoma, to galima atsiekti tik susiorganizavus į stiprią sąjungą. Lietuviai Chicagoje turi savo pensininkų sąjungą, bet kitose vietose apie tokias organizacijas nieko negirdėti.

Chicagoje lenkai spalio 25 d. susaukė savo pensininkų masinį susirinkimą, tikslu aptarti reikalus ir įsteigti organizaciją, kuri rūpintųsi pensininkų gyviniiais reikalais.

Esant Amerikoje 6 milijonams lenkų ir turint Kongrese kelis atstovus ir senatorius, jie tikisi savo tiklą pasiekti.

Ir lietuviams pensininkams pagaliau reikia masiniai stoti į savo organizaciją. Gana sėdėti rankas sudėjus ir dejuoti, laukiant dangiškos manos. Vietoje liūdno rezignacijos ir mirties laukimo reikia organizuotai ko-

Prancūziją, nėra net priešrusiškas. Yra liberalas, tolerantas ir iš namų demokratas. J. P.

voli dėl savo būvio pagerinimo. Visų tautybių pensininkai bendrai veidkami gali to atsiekti, nes vienybė yra galybė.

Argus

Plaukų problemos

Nebėra abejonų, kad greitai laiku Chicago's kirpėjai paskelbs naujas vyrams plaukų kirpimo kainas, po \$2.25 savaitės dienomis, po \$2.50 šes-tadieniais. Sako, kai kurie kirpyklų savininkai apskaičiuoja, jog kainos gali pakilti net iki \$3.50 nuo galvos.

Chicago Tribune j tai atskleidama editoriale rašo, jog ekonomijos įstatymai kartais būna žiaurūs, tad ir šiuo atveju gali atsitikti, kad gerokas skaičius kirpėjų liks visiškai be darbo, nes amerikiečiai gali susigundyti vietoj ilgų plaukų nekętę, ilgus plaukus pamėgti ir madon įvesti, ir amerikiečiai liks vien kiausgalvių (eggheads) ir ilgaplaukių tauta! Plikos galvos vietoje buvę pašaišos, pataps pavyko objektais ir rezultate subankrutuos kita vešilai klestėjusi — plaukų ataugintojų pramonė. Taip pat bus pamirštas atgyvenęs senovės posakis, jog ilgas plaukas trumpas protas ir pavyzdžiui bus nurodoma j tokius ilgaplaukius vyrus, kaip Albertas Einsteinas, Bertrandas Russellis ir Albertas Schweitzeris.

Tik viena pasarga būsimiems ilgaplaukiams bytnikams, kad ir jiems neatsitiktų, kaip atsitiko senovės su biblijinu. Absalomu, kurs savo ilgais plaukais įspainiojo j ažuolo šakas ir pribėgęs Joabas jį nukovė.

17-16

Only 1 out of 17 people in the world can buy U.S. Savings Bonds

In this big world of ours, the number of people who can buy U.S. Savings Bonds is very small indeed. Only Americans have the privilege—just one person in each 17 of the world's population. In case you never considered it a privilege before, talk to a few of the other 16. The ones who've literally climbed walls and swam rivers to find some of the benefits Bond dollars help protect for us. In spite of their "restricted" sales, though, U.S. Savings Bonds happen to be

the most widely held security in the world. Exercise your privilege to buy U.S. Savings Bonds, soon. See if you don't feel pretty good about it. Quick facts about U.S. Savings Bonds • You get \$4 for every \$3 at maturity • You can get your money anytime • Your Bonds are replaced free if lost, destroyed or stolen • You can buy Bonds on the Payroll Savings Plan

Keep freedom in your future with U.S. SAVINGS BONDS

The U.S. Government does not pay for this advertisement. The Treasury Department thanks The Advertising Council and this publication for their patriotic support.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 po piet
Antrd. " 9 " 4 " "
Trečiad. uždaryta visa diena
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 po piet
Penktad. " 9 " 8 " "
Šeštad. " 9 " 12:30 "

Chicago's Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiai išrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas. Tautykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

4 1/2%
Dividend on Investment Accounts

Chicago Savings and Loan Association

6245 South Western Avenue Chicago 36 GRovehill 6-7575
Narys Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois

VALSTIEČIŲ S-GOS NUSISTATYMAS PAGRINDINIAIS KLAUSIMAIS

(Referuoja Henrikas Blazas)

Mes valstiečiai liaudininkai mokomės iš praeities patyrimo, žvelgiame į ateitį, bet neturime suignoruoti dabarties. Mes visuomet buvome ir turime likti dabartininkais, neatitrūkstamais nuo tikrovės, kaip Vincas Kudirka kad buvo. Kaip Povilas Višinskis, Mykolas Šleževičius, Albinas Rimba, Kazys Grinius, Jonas Vileišis, Felicija Bortkovičienė ir kiti kad buvo. Mes norime, kad ir mūsų jaunosios kartos tokios būtų. Idealistai ir tiesos ieškotojai, bet ne svajotojai; darbininkai savo tautai ir Lietuvai, bet ne svetimų dievų garbintojai; realistai, matą nepagražintą tikrovę su visomis neteisėbėmis ir skriaudomis, bet iešką ir randą praktiškus būdus su jomis kovoti, jas šalinti ir vesti tautą į laisvę, į nepriklausomos valstybės gyvenimą, į šviesią ateitį.

Pasisakydami dėl praeities, dabarties ir ateities neturime jaustis vieni. Šalia mūsų ir su mumis yra ir kitos Lietuvos demokratinės politinės partijos, su kuriomis praityje dirbome vienos gretose ar koalicijose lietuvių tautos laisvei ir gerovei ir nepriklausomai Lietuvos valstybei. Kartu su jomis savo darbą tęsiame išėjimo į priekį ir siekiame tu pačių tikslų. Kaip savo ilgametės sąjungininkės mes jas sveikiname, pasirūpę joms visuomet talkinti ir prašome taip pat jų talkos.

Lietuvos išlaisvinimą iš sovietinės okupacijos, jos valstybinės nepriklausomybės atstatymą, lietuvių tautos tapatybės išlaikymą ir jos laisvę laikome savo pagrindiniais tikslais ir dedamės su visais, kurie tu pačių tikslų siekia. Tačiau norėtume perspėti tuos, kurie, nors ir kovodami prieš sovietinės okupacijos ir despotijos iš Lietuvos pašalinimą, savo politinės veiklos planuose puoselėtų savos despotijos įstiprinimą išlaisvintoje Lietuvoje.

Baigiamoji dalis

Istoriniai LVLS-ga buvo, yra ir bus varpininkų darbų tęsėjai lietuvių tautai ir Lietuvai. Ideologiniai LVLS-ga nusistatę tęsti savo idėjas ir principinius demokratinius nusistatymus, kurie pagrįsti europinės ir amerikinės idealistiniai-empiristinės politinės filosofijos mąstymu, kurios turinį sudaro: žmogaus laisvė, teisė, ly-

gybė ir pareigos bendruomenei — tautai, o taip pat lygūs galimūmai kiekvienam teisinėje demokratinėje valstybėje.

Politiniai LVLS-ga nusistatę tęsti vakarietiškos demokratijos visuomenės ir valstybės praktiką, kurios turinį ir vykdymą nustato tautos visuotini ir slaptu balsavimu priimta konstitucija, garantuojanti piliečiams lygias laisves ir teises ir nustatanti visiems piliečiams lygias pareigas ir atsakomybę, o taip pat dalyvavimą valstybės ir tautos reikalų tvarkyme per vituotini ir slaptu balsavimu rinktus tautos atstovus į parlamentą — seimą.

LVLS-gos politinei programai vykdyti primatas pripažįstamas lietuvių tautai tėvyneje. LVLS-ga išėjimo į priekį laiko save tik tautos talkininku.

Išeidami iš tautai pripažinto primato principo, kaip ir Vinco Kudirkos laikais, esame giliai susirūpinę tautos likimu Sovietų Sąjungos okupuotame krašte ir, niekad neišleisdami iš akių savo svarbiausio ir galutinio tikslo — lietuvių tautos laisvės ir demokratinės nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo — neturime atsisakyti jokios priemonės, kuri palengvintų tautos likimą okupuotame krašte, iki galutinio tikslo bus pasiektas.

Kovos už Lietuvos laisvinimą eiga parodė, kad negalime atsidėti vien tik didžiųjų vakarietišku valstybių duotais pažadais ir patikinimais, kurių vertė kas kart vis daugiau darosi tik moralinės vertės pareikškimais, neremiamais jokios diplomatinės ir politinės akcijos.

Politinę ir diplomatinę Lietuvos laisvinimo akciją šiame suvažiavime svarstėme ir ieškojome naujų kelių ir priemonių padaryti ją efektingą.

Jei naujos ir sustiprintos Lietuvos laisvinimo akcijos išdavoje lietuvių laisvės ir teisės okupuotame krašte padidėtų, tai būtų žingsnis į laimėjimą.

Jei būtų pasiektas kolchozų panaikinimas, žemdirbiams nuosavų ūkių atstatymas, darbininkų išnaudojimo pramonėje ir inteligentų prievartavimo sumažinimas visuomeninio darbo ir kultūrinės veiklos srityse, tai būtų sudarymas sąlygų Lietuvai valstybinę nepriklausomybę atstatyti.

Robert Mann, Stanfordo universiteto studentas, po 21 mėnesio kalinimo Rytų Berlyno kalėjime, buvo paleistas. Vakarų Berlyno amerikiečių misijoje jis pareiškė, jog komunistu buvo suimtas, kai bandė padėti Rytų Berlyno vokiečiams pabėgti į vakarus.

Jei būtų pasiektas Sovietų Sąjungos okupacijos Lietuvoje panaikinimas ir Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymas, tai būtų šuošis į laimėjimą.

Tolesnis laisvės plėtimas ir demokratinės santvarkos nepriklausomos Lietuvos valstybėje plėtimas įžengtų į naują politinių ir tarptautinių gali-

numų kelią, kurį eitume išvien su kitais Lietuvos kaimynais, tuo tarpu užsitikrinę, kad lietuvių tautos gyvybinį, ekonominį, kultūrinį ir moralinį išsilaikymą ir Lietuvos valstybinį tęstinumą apsaugojome.

LVLS-gos Suvažiavimas
New York'as
1963 m. spalio 12 d.

Į Lituanistikos Instituto praeitį pažvelgus (Iš Instituto prezidento dr. P. Joniko pranešimo)

I. LI kūrimosi laikotarpis

Būdingosios lietuvių kultūros mokslui bei tyrinėjimui laisvajame pasaulyje Lituanistikos Institutas (LI) buvo įkurtas Amerikos Lietuvių Profesorių Draugijos (Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje, LPDA) 1951 metais. Draugijos valdybos nutarimas steigti institutą buvo priimtas LPDA metiniame suvažiavime Ciceroje, Ill., 1951 m. vasario 17 d. visais dalyvių balsais. Instituto statutui paruošti draugijos valdyba sudarė komisiją, į kurią buvo pakviesti P. Jonikas, D. Krivickas ir V. Vilimas (o pastarajam po kurio laiko išvykus iš Čikagos į Niujorką, trečiuoju nariu įėjo A. Gylis). Komisijos pateiktas statutas 1951 m. lapkričio 17 d. valdybos posėdyje buvo priimtas; jis buvo visų LPDA valdybos narių (G. Galvos, A. Gylis, P. Joniko, D. Krivicko ir K. Zaikauskio) pasirašytas.

Tame pat posėdyje draugijos valdyba pakvietė P. Joniką laikinuoju LI prezidentu, kuriam pirmiausia teko patį institutą organizuoti, sudaryti jo organus.

Į LI branduolį laikinojo prezidento, pasirėmusio LPDA valdybos nutarimais (1951.XII.15 — 1952.IV.5), buvo kviečiami tikraisiais instituto nariais šie asmenys: K. Alminauskis, M. Alseikaitė-Gimbutienė, K. Avižonis, J. Balys, A. Bendorius, M. Biržiška, Vc. Biržiška, J. Brazaitis, A. Broel-Plateris, L. Dambriūnas, Z. Ivinskis, J. Jakštas, V. Krėvė-Mickevičius, V. Maciūnas, J. Matusas, K. Pakštas, J. Puzinas, A. Salys, A. Sennas, Pr. Skardžius, S. Sužiedėlis, A. Šapoka, V. Trumpa, A. Vasiliauskas (istorikas), A. Vaičiulaitis, V. Vilimas. Į tą branduolį buvo kviečiami statuto numatyti "atitinkamų specialybių būvę pirmojo ir antrojo skyrimo Lietuvos Mokslių Akademijos akademikai, nariai bendradarbiai bei korespondentai ir sekcijų vedėjai, gyvenę Vakarų pasaulyje; Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje valdybos paskirti asmenys, turį tikrojo nario kvalifikaciją" (būtent, Lietuvoje dėstę ar užsienyje dėstę ar dėstę lituanistinių mokslų

žekas, D. Kuraitis, B. Urba ir S. Biežis.

Palyginti sunkiai ėjo ir ilgai užsėtė Išdo Tarybos (IT) organizavimas, nes daugelis kviečiamųjų į ją asmenų (ypač vad. biznierių) nerodė didesnio susidomėjimo kultūrine sritimi; o antra, norėta surasti, ypač į IT valdybą, asmenų, kurie būtų ir pinigingi, ir visuomenei reprezentatyvūs, į kuriuos platesnės visuomenės grupės palankiau žiūrėtų (nors šiaip institutas buvo ir yra nepolitinė bendrinė lietuvių mokslo institucija). Pagaliau 1953 m. vasario 20 d. Čikagoje pas inž. A. J. Rudį įvyko pasitarimas, kuriame buvo išrinkta IT valdyba: pirmininku A. J. Rudis, vicepirmininkais J. Bačiūnas ir adv. P. P. Gaddy, išdininku D. Kuraitis ir sekretorium J. Kutra. Netrukus po to, susitarus su IT valdyba, buvo pakviesti šie IT nariai: prel. I. Albavičius, A. Baliūnas, S. P. Balzekas, dr. S. Biežis, dr. M. J. Colney, Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis, P. Gaučys, J. P. Ginkus, Just. Mackevičius, J. Pakel, A. Semėnas, dr. V. P. Tumasonis, prel. B. Urba ir J. Vilkaitis; ex officio įėjo ir instituto prezidentas.

Sudarius laikinuosius LI organus, laik. prezidentas 1954 m. pradžioje paskyrė 3 asmenų komisiją (A. Baliūną, A. Broel-Platerį ir J. Kutrą) reguliariam instituto prezidentui rinkti. LI prezidentu buvo išrinktas P. Jonikas (25 balsais iš 37 balsavusių, likusiems balsams pasiskirsčius tarp kitų keturių kandidatų).

Netrukus po to, 1954 m. antroje pusėje, buvo jau išrinkti instituto skyrių vedėjai — tie patys, kurie buvo anksčiau laik. prezidento paskirti, ir naujai pririnktas Lietuvių Kalbos Skyriaus vedėjas A. Salys, JAV Lietuvių kultūros Istorijos Skyriaus vedėjas nebuvo renkamas, nes dar neturėta to skyriaus narių.

II. Finansiniai reikalai

Svarbus LI veiklos ramstis turėjo būti lėšos. Tačiau IT lauktosios veiklos nepasisekė išvystyti.

1954 m. liepos 28 d. IT valdybos posėdyje buvo nutarta paskelbti atsisaukimą, raginantį visuomenę aukoti institutui, o taip pat kreiptis tuo reikalą į organizacijas, kas netrukus IT valdybos bei instituto prezidento pastangomis ir buvo padaryta. 1955 m. gegužės 18 d. posėdyje prez. buvo pasiūlyta IT valdybai surasti lėšų leisti pirmajam instituto veikalui, A. Šapokos "Vilniaus miesto istorijai". IT valdybos pirm. Rudis pats pažadėjo duoti lėšų tam veikalui išsispasinti. Tačiau paskui, autorini atsisakius būduoti institutui tą veikalą leisti, atkrito ir p. Rudžio pasižadėjimas.

IT valdybos techniniam darbui dirbti pastarajame jos posėdyje buvo pakviestas IT reikalų

vedėju K. Girvilas. Jis savo lėšomis važiavo į Kanadą tęsti finansinių pasitarimų su A. Šapoka dėl minėtojo veikalų leidimo ir šiaip mėgino IT veiklą judinti, nors ir jis tam tik ribotą laiką tegalėjo skirti.

Tokiomis aplinkybėmis nedaug kas praktiškai tegalėjo būti pasiekiama lėšų telkime.

Apie 600 dol., įplaukė į LI išdą dar prieš IT susidarant.

Daugumas įnašinių aukojų smulkesnėmis sumomis: po 5, 10, 25 dolerius. Tik keli skyrė po 100 dolerių: Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, K. Vičas, LPDA ir K. Girvilas. Šių metų pradžioje dr. J. Dauparas į LI kasą įnešė 1,000 dol., juos skirdamas specialiam tikslui — A. Mažiulio lituanistinei studijai "Lietuviškajai krikščionybėi" baigti. J. B. įnešė 200 dol., susitarus su IT valdyba, buvo pakviesti IT nariai į susirinkimą Čikagoje, kur buvo perrinkta ir IT valdyba, į kurią įėjo: A. Baliūnas (pirmininku), adv. K. Šidlauskas (vicep.), K. Girvilas (sekr.) ir A. Semėnas (izd.); valdybai pačiai pavesta kooptuoti antrąjį vicepirmininką. Tame pat susirinkime buvo priimta LI prezidento paskirtos komisijos patikrinta piniginė instituto apyskaita.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite "NAUJIENAS"

Utenos draugiško klubo veikla

Klubo susirinkimas įvyko spalio 8 d. Dirktio salėje, 4500 S. Talman av. Susirinkimą atidarė pirmininkas Povilas Oželis, dalyvaujant visai valdybai. Pranešė liūdną žinią, kad mirė klubo narys Juozas Grigonis. Paprašė narius atsisisti ir pagerbti mirusįjį.

Buvo skaitytas protokolas iš pereinai susirinkimo bei išduoti valdybos raportai. Tiek protokolas, tiek raportai vien balsais buvo priimti.

Sokių vakaro parengimo komisija išdavė raportą. Pasirodė, kad parengimas nebuvo sėmingas ir klubui ne tik nedavė pelno, bet dar susidarė ir nuostolis, kurį klubas iš savo išdo turėjo apmokėti.

Klubo nariai beveik visi yra susenę ir neturi noro lankyti parengimus.

Sekantis klubo susirinkimas įvyks lapkričio 12 d. Dirktio salėje. Nariai malonėkite dalyvauti, nes numatoma daug svarbių reikalų, kurie turės būti aptarti.

Juozas Jusevičius, koresp.

GERBIAMAS NAUJIENŲ PRIETELI, PAAUKODAMAS NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDUI ATLIKSI DIDELI IR GARBINGA DARBA, KIEKVIENA DIDELE AR MAŽA AUKA BUS TINKAMAI ĮVERTINTA.

- TURTAS VIRŠ \$25,000,000.00
- REZERVAS VIRŠ \$2,000,000.00
- 66 SAUGŪS METAI
- NAUJA DIDELĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI AIKŠTĖ

ALBERT J. AUKERS PRESIDENT

4 1/2% 5%
current dividend on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDĄ MOKAM UŽ VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
4 metų investment bonus sąskaitom mokam 4 1/2% dividendą kas pusmetį ir ekstra 1/2% per metus lėšom pabalgo 4 metų.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE — CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: pirmad., antrad., penktad. 9:00 r. — 4:30 po pietų; trečiadieniais uždaryta; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAFayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams
4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS
Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome apsilankyti naujė mūsų namą.
VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

INVEST IN UNIVEST
CURRENT Dividend Rate
UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone HAYmarket 1-3070
4 1/2% per annum Effective April 1, 1960
Universal Investment Share Account
All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
In Chicago \$15.00 per year, \$6.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams \$15.00	
pusei metų \$8.00	
trims mėnesiams \$4.00	
vienam mėnesiui \$1.50	

Kitose JAV vietose ir Kanadoje	
metams \$13.00	
pusei metų \$7.00	
trims mėnesiams \$4.00	
vienam mėnesiui \$1.50	
Užsieniuose	
metams \$16.00	
pusei metų \$8.00	
vienam mėnesiui \$1.50	

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

Sovietai nelenktynius su JAV mėnulių žygyje

Nikita S. Chruščiovo nustebeino daugelį amerikiečių, pareikšdamas, kad Sovietų Sąjunga nesistengs pirmiau, negu JAV, pasiųsti žmogų į mėnulį. Jei JAV planuoja tokią žygį atlikti 1970 metais, tai tegu atlieka, pasakė SRSR premjeras pasikalbėjime su komunistų bloko laikraštiniškais Kremliuje; jisai palinkėsias amerikiečiams pasisekimo, bet nematęs prasmės eiti su jais į lenktynes, nes tokios lenktynės nepatarnautų mokslo pažangai, galėtų jai net pakenkti žmonių gyvasių pražudymu.

Reikia pripažinti, kad šis Nikitos pareiškimas yra sveikas ir protingas.

Amerikos vyriausybė ir jos patarėjai seniai taip galvoja. Juk ne be reikalo prezidentas John F. Kennedy iškėlė sumanymą, kad žmogaus žygį į mėnulį rengtų bendromis jėgomis JAV ir Sovietų Sąjunga. Šitą sumanymą svarstė (bet pasisakė neigiamai) ir JAV kongresas, skirdamas lėšas krašto gynybos reikalams.

Chruščiovo pareiškimas buvo staigmena dėlto, kad tik keliomis dienomis prieš tai visai kitaip kalbėjo oficialūs Kremliaus atstovai. Sovietų kosmonautas Gagarin ir kosmonautė Tereškova sakė Kūboje, Meksikoje ir New Yorke, kad Rusijoje jau esą parinkti asmenys mėnulių kelionei ir kad jie esą šitam žygiui ruošiami ir lavinami. Kodėl gi Chruščiovas dabar staigiai padarė 180 laipsnių posūkį šituo reikalu?

Naturalus dalykas, kad pirmieji atsiliepimai Amerikoje buvo labai skeptiški (abejingi): kad Nikita vėl bandąs JAV apgauti; kad jisai, neva pasitraukęs iš lenktynių ir tuo būdu sumažinęs JAV ryžtingumą mėnulių žygio organizavime, liepiąs savo inžinieriams ir kosmonautams dirbti slapta, dedant visas pastangas pralenkti Ameriką. Šitaip Rusija galinti laimėti didžiausią žmonių istorijoje rungtynių premiją.

Tačiau, ar būtina reikia manyti, kad Kremliaus pasitraukimas iš šitų lenktynių esąs klaidingas?

Taip nemano atsakingi Washingtono politikai. Jų nuomone, sovietų valdžia, atsisakydama lenktyniauti su JAV, vadovaujasi sveiko proto ir praktikos sumetimais. Viena, ji neturi vilčių lenktynes laimėti. Antra, jai trūksta milijonų lėšų, reikalingų tam sumanymui įvykdyti. Pagal ekspertų apskaičiavimą, tinkamam mėnulių žygio paruošimui ir sėkmingam įvykdymui JAV turės išleisti ne mažiau, kaip 20 milijonų dolerių. Iš kur Rusija gau-

APŽVALGA

ŠVEICARIJOJE BALSAVO TIK VYRAI

Pereitą sekmadienį Šveicarijos piliečiai rinko atstovus į federalinį parlamentą. Bet balsavo tik vyrai. Federaliniuose rinkimuose Šveicarijos moterys neturi balso. Parlamentas Šveicarijoje yra renkamas kas ketveri metai. Nuo pareitų rinkimų padidėjus gyventojų skaičiui, pakilo ir atstovų skaičius, nuo 196 iki 200.

Neoficialiais duomenimis, socialdemokratų balsai padaugėjo ir jie pravedė 51 atstovą. Radikalų (liberalų) partija išsirinko taip pat 51 atstovą, krikščioniškų socialistų partija 47, komunistai 2 (vietoje buvusių 3). Kitų smulkesnių partijų atstovų skaičiai dar nepasiekė. Galutiniai rezultatai bus ranešti pspaudope antradienį (šiandien).

Šveicarija yra federacija, susidedanti iš 22 kantonų (valstelių). Kantonai turi autonomiją vietiniuose reikaluose ir kiekvienas jų išsirenka savo seimą. Jų rinkimuose kai kur gali dalyvauti ir moterys, bet ne federalinio parlamento rinkimuose, — kas šiandien atrodo gana keista.

Šveicarija yra demokratija ir jos valdžia yra bene svaričiausia ir sėkmingiausia pasaulyje. Bet moterims dauguma šveicarų nepripažįsta lygių teisių su vyrais politikoje. Jie yra savo santvarka taip patenkinti, kad nenori jos keisti. Ir daugelis šveicarijos moterų mano, kad politika tai vyrų reikalas.

Ilgainiui šita, iš labai senų laikų užsilikusi pažiūra, išnyks.

MOTERŲ PADĖTIS ITALIJOJE

Italijos moterų padėtis šiuo metu nepavydėtina. Pasižymėjusi psichologijos moksle italė Dr. Gabriella Parca parašė veikalą "Italė Moteris Prispapazįsta", kuriame ji sako, kad santuoka Italijoje reiškia moterei kalėjimą iki gyvos galvos. Ištekęs už vyro, ji negali su juo išsiskirti, nežiūrint, koks jisai bebūtų arba kaip besielgtų.

Žmona Italijoje yra baudžiama vienais metais kalėjimo už neįstikimybę savo vyrui, o vyras už neįstikimybę savo žmonai nėra baudžiamas. Vyras yra laisvas, tuo tarpu kai moteris visą savo gyvenimą yra įtariama ir saugojama, kad neiškryptų iš dorovės kelio: "Pradžioje, prieš ištekėjimą, (saugojama), savo šeimos, paskui vyro ir šeimos ir visada, žinoma, savo kaimynų".

Vyrai savo gyvenime nesivaržo. Dažnai jie net viešai giriasi savo meilės prietikiškais su svetimomis moterimis, ir niekas jų už tai nesmerkia. Toks dvejobas dorovės saikas yra laikomas "naturaliu".

Daktarės Parca veikalas, gal būt, atkreips Italijos visuomenės dėmesį į šią socialinio gyvenimo ydą — ir, gal būt, pačios moterys pradės kovoti, kad ji būtų vienoki ar kitoki būdu pašalinta.

ty tokia arba panašią sumą pinigų, — kada jai tenka net pirkti ir importuoti duoną iš užsienių?

Trečia, ir, gal būt, svarbiausia priežastis yra žmonių nepasitenkinimas Rusijoje ir satelituose. Jie geidžia ne tik socialiai pavalgyti, bet ir įsigyti įvairių gyvenimo reikmenų bei patogumų, kuriais naudojasi darbo žmonės Vakarų šalyse (sovietų cenzūra negali šito fakto paslėpti). Tokiose aplinkybėse, kai prieš juos iškyla klausimas "Duona ar Mėnulis?", tai aišku, kad jie stoja už Duoną.

Chruščiovo žvalgyba jį painformuoja apie nuotaikas žmonių masėse. Jisai žino, kad prieš tas nuotaikas eiti reikėtų didelį pavojų jo valdžiai ir jam pačiam. Tiesa, buvo laikai, kada Kremliaus tironai galėjo žmonių gerovės nepaisyti, galėjo juos apgaulinėti melagingomis pasakomis apie darbininkų "pragarą" Amerikoje ir apie "rojų" komunizmo tėvynėje. Bet tie laikai jau beveik praėjo. Vis didesniai ir didesniai skaičiumi Maskvos valdinių atsivėria akys.

Nikita nenori susilaukti caro Nikolajaus likimo. Proto jisai turi daugiau, negu Romanovas Paskutinis. Bet tik ateitis parodys, ar jisai susigriebė ne pėrvėlai.

SOVIETŲ "TAKOS MEILĖ"

Sovietų Rusija reklamuoja, kaip vienintelė nuosirdi ir tikra taikos mylėtoja tarp pasaulio valstybių. Bet žinios iš Alžyro praneša, kad peritos savaitės gule į Alžyriją atplaukė Kūbos laivas, prikrautas sovietų lėktuvais ir tankais.

Šiuo laiku eina ginkluota kova tarp Alžyrijos ir Maroko dėl Saharos dykumos sklypo. Sovietų valdžia remia Alžyrijos diktatorių (amžiną prezidentą) Ahmed Ben Bella. Ji remia ir Egipto diktatorių prezidentas Nasser. Jisai taip pat siūnia ginklų Alžyrijai. Maskva sakosi esanti priešinga karui, tik su viena išimtimi: ji pritaria pavergtų tautų "išsilaušvinimo karams". Bet Marokas nėra pavergęs Alžirijos ir nesiekia ją pavergti. Kova tarp jų eina tik dėl pasienio teritorijos sklypo. Tai kodėl Sovietų Rusija vienai tu kariaujančių šalių teikia pagelbą? Ar tai taikos meilė?

IŠ PAVERGTO LIETUVOS

— Kauno dramos teatras naują sezoną pradėjo, kaip ir reikėjo laukti, rusu dramaturgo V. Rozovo pjesė "Prieš vakariene". Kita kauniško teatro premjera vėl ne lietuvių autorių — tai J. Olešos ir M. Gorjunovo pjesė "Trys druckiai" ir tik vėliau teatro vyr. režisierius H. Vancevičius numato pastatyti spektaklį pagal komunistų teigiamai įvertintą Just. Marcinkevičiaus apysaką "Pušis, kuri juokėsi". Kitas Kauno teatras — muzikinis daugiau už kitus Lietuvos teatrus talkstosi prie partijos reikalavimų. Netrukus teatras pastatys vėl rusų — V. Ščerbakovo komediją "Tabokinis kapitonas". (E)

80,000,000 under the iron rule of Communism

In Eastern Europe, eighty million people live under the iron rule of Communism. Radio Free Europe's daily broadcasts bring them hope, news, keep up their resistance to Communist brainwashing. Help overrule Communism with truth, by supporting Radio Free Europe. Send your contribution to Radio Free Europe Fund. P.O. Box 1962, Mt. Vernon, N.Y. Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

DR. PIJŲ GRIGAITIŲ 80 METŲ SUKAKTIES PROGA SVEIKINA

OFFICE OF THE GOVERNOR, SPRINGFIELD
Otto Kerner, Governor
October 17, 1963

Dr. Pius Grigaitis, Executive Editor
"Naujienos - The Lithuanian News"
3133 South Halsted Street, Chicago, Illinois

DEAR DOCTOR GRIGAITIS:

The Lithuanian — Americans of Chicago, Cook County, and the State of Illinois, as well as the other citizens of this state, owe a great deal to your years of dedicated service as editor of "Naujienos — The Lithuanian News".

The banquet was most fittingly scheduled in your honor. I regret that my absence from the country makes it impossible for me to attend. Warmest congratulations and best wishes, not only for your 50th Anniversary as a clear — thinking, conscientious editor, but for your 80th birthday. May you have many more.

Sincerely,
Otto Kerner,
Governor

OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE, SPRINGFIELD
Charles F. Carpentier, Secretary of State
October 15, 1963

Honorable Alfonso F. Wells
Judge, Superior Court of Cook County
Chicago 2, Illinois

DEAR MR. WELLS:

I have received your letter relative to the celebration planned for Dr. Pius Grigaitis' 80th birthday and his 50th year as editor of the Lithuanian Daily News on Saturday, October 26th. I am sorry to say I will be unable to join you for this fine occasion as I am host to the 1963 National Association of Secretaries of State Conference being held in Chicago on October 22nd through the 26th. However, I am happy to follow your suggestion and shall send a congratulatory wire to be read at the Banquet.

My sincere thanks for your gracious invitation and my kind regards.
Sincerely,
Charles F. Carpentier,
Secretary of State

L. APOLIS-OPULSKIS Atsiminimai iš Rusijos laikų

Po poros dienų mus išvežė į Minską. Ten mes buvome patalpinti ligoninėje: išmaudyti, perrengti švariais baltiniais ir paguldyti į lovas. Gyvenimas čia man patiko. Maniau gal kokiu nors būdu aš gausiu darbo ligoninėje. Pradėjau gerintis feldšeriui, padėdamas jam išnešioti duoną ligoniams, paskiau vaistus ir tt. Sužinojo apie tai gydytojas ir išrašė mane iš ligoninės.

Pas komendantą

Atsidūriau pas komendantą. Kada surinkdavo tam tikrą skaičių kareivių, vėl grūdavo į frontą. Čia vagilių ir visokių perėjimų pilna. Iš manęs pavogė tėvo paliktą auksinį laikrodėlį, pasą, kitus dokumentus ir paskutinius mano mizenus skatikus. Gyvenimas pas komendantą buvo lyg kalėjime. Aptverta aukšta tvora, nuolatinė sargyba prie vartų. Kai išvedavo kareivius į laukus mankštai, kuzokai jojo iš visų pusių apsupę.

Pagalina atėjo ta diena, kai mus iš čia išsiuntė. Pakeliui kituose miestuose prijungė prie mūsų traukinio daugiau vagonų su kareiviais, sudarydami pilną ešeloną. Kur mus siuntė, niekas mums neaiškino, bet aš buvau tikras, kad — į frontą. Ilgai laukti nereikėjo, kol aš sužinojau

mūsų paskyrimą. Vienoje stotyje ešeloniui sustojus ir visiems karininkams išėjus papietauti, aš išgavau į jų kambarį, susiradau ten kareivių sąrašą, kuriame buvo pažymėta, kad šis ešelonas yra siunčiamas į Karpatus, Rumunijoje. Man kraujas iš naujo užvirė. Prisiekiu sau, kad turiu apiešti šį ešeloną net rizikuodamas savo gyvybe. Laukiu progos. Traukinys bėga. Tėmiju miestus, kuriuos pravažiuojame. Sužinojau, kad neužilgo mes pervaziuosime Kievo miestą. Trokštu ir vilį dedu, kad per jį pervaziuotumėm nakties metu. Mano ešelonas sustovo kokias 2 viorštas prieš miestą. Pralaidome čia keltą valandą. Pradeda tempti. Įsako kareiviams lipti į vagonus. Lipau ir aš, bet traukiniui pradėjus eiti iššokau laukan; ir traukinys nuvažavo be manęs. Mano akys nukreiptos į miestą. Šviesos jau uždeglos, viskas tik mirga. Išėjau į vieškelį ir traukinio miesto link. Pakeliui sutinku keltą karininkų, duodu jiems "pod koziriok" (keliu ranką prie kepurės) ir traukiu toliau, nieks manęs nestabdo. Dasigau nu iki stoties. Čia žmonių — civilių ir uniformuotų — daugybė. Nepaprastai gyvas judėjimas: vienai traukiniui išėina, kiti ateina. Galvoju, kad kaip nors papuolus į kokį vagoną ir keliauti "zuikiu", nes ne pinigų, ne dokumentų kelionei neturiu. Mėginau keltą kartų išėiti ant platformos, bet be bilieto nepraleidžia. Taipgi mėginau aplinkiniu keliu apeiti stotį — visur žandarai stovi.

Kokiu būdu aš išvažiuau iš Kievo ir

laimingai pasiekiau Voronežą ir ten bendrabutyje gyvenančius savo draugus, o paskiau išvykau Maskvon o iš ten į Čitą (Sibirė) jau buvo rašyta — nebekartosiu.

Čitą apleidus

Pavasari 1918 metais baigęs Čitos Prekybos Mokyklą aš išvykau į stotį "Lesnaja", netoli Čitos. Čia buvo miško apdirbimo įmonės raštinė, kurioje dirbo mano geras prietelvis Pranas Jacėvičius. Pranas ne tik padėjo man gauti ten tarnybą, bet taipgi — su pagalba socialrevoliucionierių centro komiteto ičioje — išrūpino iš milicijos (didžiūmiečiai tuokart buvo valdžioje) asmens paliudijimą su mano tikru vardu ir pavardė. Ir aš, su komendantu leidimu pasiekęs Irkutską (pirmutinis didesnis miestas į Vakarų nuo Čitos) sumainiau savo asmens dokumentus.

Gyvenimas Omske

Aš atvykau į Omską su savo tikru asmens liudijimu. Pradėjau ieškotis darbo. Tais laikais ir dabar be pagalbos iš šalies buvo gana sunku susirasti darbą svetimame mieste, ypač, neturint specialybės diplomą iš mokyklos. Per dieną dienas ieškojau darbo, bet niekur nieko negalėjau gauti. Reikalai išrodė visai blogi — padėtis kritiška. Einu gatve ir galvoju, ką toliau daryti. Pamačiau ant vieno namo sienos iškabą su redakcijos vardu. Sumaniau rizikuoti savo paskutine kapeika, įdėdamas laikraštini darbo paieškimo skelbimą. Raštinė

buvo antrame aukšte, Užeinu. Parašau skelbimo tekstą, paduoju jį darbininkei, užsimoku ir leidžius laiptais žemyn. Girdu žiūri kažkas vejas mane iš užpakalio, šaukdamas "tovarisch — drauge! tovarisch — drauge!". Atsigrežiau, sustojau ejęs ir žiūriu, kokį reikalą tas nepažįstamas žmogus gali turėti prie manęs. Jis klausia, ar aš padavęs skelbimą dėl darbo. Aš vis dar negaliu susivokti, kame dalykas; manau gal padariau kokią klaidą. Toliau nepažįstama sis "draugas" aiškina, kad jį spautuvės raštinėje reikalingas knygvėdys ir ar aš nenorėčiau pamėginti ten dirbti; gal patiksų, o jeigu ne — tai vėliau galėsiąs kitur pasieškoti. Nors didelio džiaugsmo aš jam neparodžiau, bet savo širdyje labai nudžiugiau. Sutikau pamėginti tą darbą ir atsiėmiau savo pinigus už ką tik paduotą skelbimą nes reikėjo k-nors užkūsti, pasistiprinti pirm pradėdam dirbti.

Ten aš išdirbau nuo 1918 rugsėjo 19 d., ligi, kol pradžioje ateinančių 1919 metų, tą spautuvę nupirkė Centrosojuzas (kooperatyvas). Aš buvau vienintelis darbininkas, likęs savo vietoje dirbti pas naujus šeimininkus. Gerai atsimeinu vieną juokingą incidentą, kai tos raštinės tarnautoja — panelė su Tomsko Universiteto diplomu ko tik neapvertė visų stalų rengdamasi apiešti raštinę, kai jai buvo atsakytas darbas. Ji tuo labiau nervasi, kam paliekamas čia šis, kuris neturėjo jokio diplomo. Priežastis pašalinimo iš tarnystės buvo ta, kad ši panelė dažnai pasiveluodavo į darbą.

Omsko lietuviai

Apie šio miesto lietuvių-gyventojus nedaug ką galiu pasakyti, nes ten neišgyvenau nė vienu metu; be to dar turėjau savo bėdų užtekintai — buvau paimtas į Admirolo Kolčako kariuomenę. Tačiau 1919 metų kovo 3 d. buvau atsilankęs į lietuvių vakarą. Jaunuomenės kuopa prie Lietuvių Draugijos Omske surengė įgulfos Kariškoje Salėje 4 veiksnių istorijos dramą MIRGA. Veikiantieji asmenys buvo: Laukis, F. Misiulis, A. Masiulyt, A. Mozoliuskaitė, P. Stasiūlis, A. Višniauskas, V. Zalkauskas, J. Zdaniavičius ir B. Pundis. Atsakomingas vakaro tvarkdarys buvo D. Vanagas.

Vargina pavojinga kelionė Vladivostokan

Išėjęs iš Centrosojuzo tarnystės, geležinkelio stotyje nusipirkau bilietą lig Vladivostoko, su sustojimu Harbine, Mandžūrijoje. Vargais negalais davėsiavau iki Chaborovsko miesto; kelia į Harbiną buvo sugadintas, nes partizanai susprogdino traukinį, kuris ėjo kelioms dienoms anksčiau už mus. Laukdamas, kol atidarys kelia, dairiaus po miestą, gal čia rasiu kokį užsiėmimą. Būsių buvę gera, kad koks patikimas žmogus būtų pervežė į kitą pusę upės pas kinus, bet pabijojau keltis į aną pusę, kad koks kinas nepamurdytų mane į dugną.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Naujienas

DR. ANNA BALIONAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. tel.: WALbrook 5-5076
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9. Tikrai antrodiniai ir penktadieniai. Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
PR 6-1795 arba 312-695-0533
425 N. LIBERTY ST. R. 25
ELGIN, ILL.
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., ketvirtadi. nuo 1-4 ir 7-9, antradi., penktadieni. nuo 1-5, trečiadieni. tikslai susitarus.

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036 arba 776-4269
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akusherija ir moterų ligos
4157 ARCHER AVENUE
OFISO VALANDOS:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Seštadieniai nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadieni. pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadieniai 1-4 val. p. p. Trečiadieniai uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Treč. ir šeštadi. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-5000
Rezid. telefonai: GARdens 3-7278

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juška
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel. Ofiso: 247-0400, Rezid. 737-1977
DR. V. KAUPAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGOS
736 WEST 35th STREET
(Bridgeport Medical Arts)
Val. vak.: 6-8, Sest. 10-1. Trečiadi. susitarus. Dienos metu tel. CA 5-5010.

DR. A. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 W. 51st STREET
Ofisas: PROspect 6-1795
Rezid.: TRIangle 3-0281
Priėmimo valandos: Pirmadi., Antradi., Ketvirtadi. ir Penktadi. 2-4 val. p. p. ir 6-9 val. vak. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadi. ir ketvirtadi. 1-4 popiet, antradi. ir penktadi. 8-6 val. vak.
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Sestadi. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniai uždaryta.

Phone: NEVada 8-7048
DR. A. MONTVIDAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Room 322
4010 WEST MADISON STREET
CHICAGO 24, ILL.
Valandos: kasdien nuo 10 ryto iki 3 p. p. Vakaraus: pirmadi. ir ketvirtadi. nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Ofiso telefonai: CLiffside 4-2896
Rez. telefonai: WALbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. ASHLAND
Savaitės dienomis priėmimo valandos 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadieniai 2-5 val. vak. Trečiadieniai ir sekmadieniai uždaryta. Ligonius priima tik susitarus telefonu.

MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli traukai - naujausi kraustyimo įrankiai
Slegu metu patyrimas - Pigūs ir saugios pataravimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Walbrook 5-9209

Rez. tel. PR 9-5730
DR. L. SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880; 30 N. Michigan Ave. Suite 808, tel. CE 6-7764.
Valandos pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577
Ofiso val.: pirmadi., antradi., trečiadi. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadieniai 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123. Jei neatsiliepiama, tai tel. GI 8-6195 arba GI 8-6198

Tel. Ofiso: 847-5800; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampas Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniai 1-4 p. p. Trečiadi. ir sekmadieniai uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniai 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Telef.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
DR. G. SERNER
LIETUVIŠKI AKIŲ GYDYTOJAI
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, Treč. uždaryta. Penkt. ir šest. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 9 val. (trečiadi. uždaryta), šeštadi. 10 ryto iki 2 p. p.

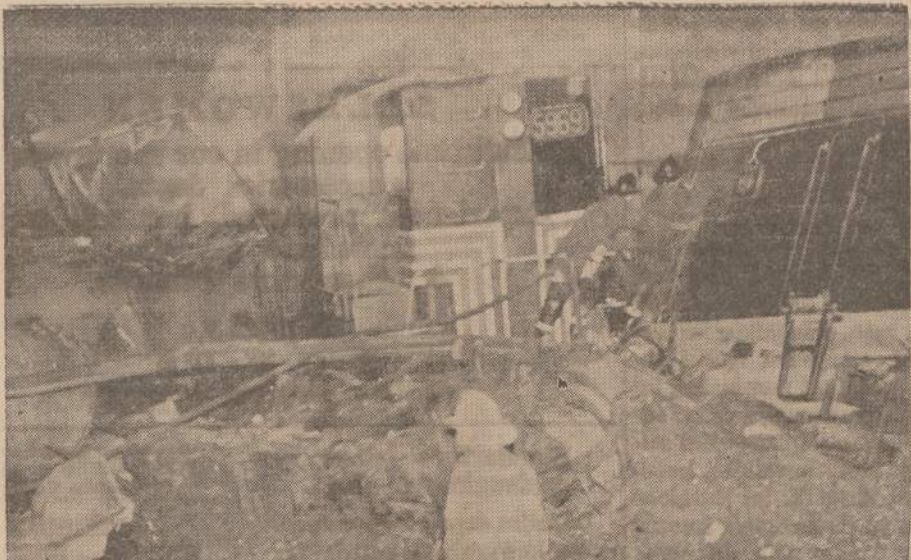
GRADINSKAS
1000 VALANDŲ
Gros gėrų fonografo adatas.
Lietuviškos ir kitokios plokštelės.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atidara kasdien be sekmadi.

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai - pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERBANA S
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. LITUANICA AVENUE
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. AM.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. Seštadieni. ir sekmadieni. nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniai 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TENYK SKILTIS
Lietuviai taipgi perka ir parduoja ir progas sužinoti tikrai per **NAUJIENAS**

Netoli Rolling Prairie (Ind.) susidūrė du prekiniai traukiniai. Žuvo trys įgulos nariai. Be to, kilo gaisras, kai užsidegė tankai, kuriuose buvo gabenama nafta.

JAUNYSTĖ DURNYSTĖ

Pustapėdžio prisiminimai

Žmogus kai pasensti, daug ką primiršti, bet kai kurių jaunystės durnysčių ir seno amžiaus sulaukęs negali užmiršti! Čia viena tokį nepamirštą, mįščių pergyvenimą knieti ir kitiems papasakoti, ko, žinoma, jaunas būdamas nebūčiau drįšęs.

Be abejo, ne vieną save, bet ir tūkstančius kitų turū galvoj, kurie panašiai buvo jaunystės kankiniai.

Iki maždaug trylikty metų amžiaus dar nieko įdomaus neatsitinka, kas verta būtų kitiems pasakoti. Tik kai jau panosėje šeriai pradeda dygti ir pasijungti nebesą pienuo, o pradėti ūkyje kaip tikras bernas dirbti ir pajunti, kad jau laikas su merginomis draugauti. Tai vot čia ir prasideda lino mūka.

Kaip kitaip draugausi, jei ne kamaroje, kur kitur nueisi, jei ne į svirną. Tai vot čia ir nusisipsojo laimė. Pakvietimą gavus, kad ir akmenimis lytu, reikia eiti! O kokios tos vasaros naktys Lietuvoje. Būdavo, nespėjo saulė nudribti ir pakalvė, kaip, žiūrėk, jau ir vėl bešlendanti laukan...

Skubini namo kiek numigti, o čia gaidys lyg tyčia laukęs, surinkta: "Iš kur pareini?" Gaidys nespėjo nutilti, kaip šeimnininkas lyg skiles varpas skardžiu balsu rėkia: "Kelkite! Kelkite! Kelkite!" Nemigusį-nemitusį išvaro su rasa šieno piauči. Koks iš tavęs piovėjas, kada po nemiegotos nakties visi muskulai kaip suvytę bananas...

Po ilgų amžių galų gale pareina pietų metas. Koikia čia pietūs, kada užmerktomis akimis taikydamas į burną karštos sriubos šaukštą, jį supili sau į ausį arba suvarai už atlapos mairšinių apykaktės.

Dar ilgesnė antroji dienos pusė, kada paskui žagrė kaip amžinasis žydas eini, eini ir galo neprieini, saulė dar aukštai padangėje lyg vinimis prikalta — nejuda nė iš vietos! Įmanytynm, ilgą kartį pagriebę jį visiškai nuo dangaus nuritintum. Visą pavakare saldžiausios mintys apie savo lovikę ir miegą. Kai drįbsiu, nė su šienveže kartim nebepakels manęs! Kur tau.

Nespėjo saulė nusileisti, kaip miegai patys išlaksto ir vėl kojos niežti, kur šią naktelę traukti. Pės tą pačią, žinoma, ne. Jai ši diena nelengvesnė buvo... O senė šeimnininkė dar vargšėle bara ir prie darbo varo.

Ak, senoji karta nieko neįsmoksta. Senieji nebemoka būti tokie, kaip jaunieji yra, o nori, kad jaunieji būtų tokie, kaip jie yra, visada pamiršdami vieną dalyką, tai kad kadaise jie patys tokie buvo kaip jaunieji yra ir kada nors jaunieji bus tokie, kokie dabar senieji yra. Jei seno nebėna atjauninti, dar sunkiau eina jauna pasendinti. Vienu

ar kitu būdu turi tas pasitūmamas išsiskirti! Kad ir jauniems nelengvas gyvenimas, kuriuo jie galėtų labai nusiskusti, kai senieji, jei jaunieji bendrai skystis, rodo, kad ir sekantis atsitikimas, atsilikęs jau vėlybą rudens.

Nuėjo bernelis į svirną tamų vakarą ir kiek pabuves rengiasi išeiti, bet už durų laukė baltai pasnigę. Tai vot, Jurguti, devytnines! Paakiui ar atbulas eisi, pėdų su savim nenusineisi. Kaip dažniausiai, ir čia mergelė surado išeitį. Sak, tu apkabink man sprandą, aš tave per kiemą išnešiu ir pro vartus išmesiu, o tenai gatvė jau galėsi savo kojomis eiti. Ir pradėjo bernelis nešti, o ūkininkas turėjo nelaba šunį vardu Sunkis. Nelabasis pajuto ir paleido savo šunišką gerklę. Mergelė dvilinka susiritusi savo našta velka ir šunį pusbalsiu tildo: — Sunki, Sunki!..

Matydamas pro langą savo mergą didelę našta ant kupros tempiant, ūkininkas langą pravėręs ir sakė: "ukr gi nebus sunki. Juk gi ne gaidį nešii!"

Mergelė bernelį nuvertusi į sniegą, leidosi atgal į svirną. Berną numetė, bet sarmata pasilikė.

Dabar manau, kad žioplai buvau, bet jei vėl jaunas būčiau — negarantuojau, kad vėl tą pat nepakartočiau. O gal dar žiopliau padaryčiau?

Pustapėdis

Valantis Jonas išvažiuoja

Jonas Valantis, dainininko Algirdo Brazio žmonos Aldonos dėdė praleidęs keturis mėnesius Chicagoje, jū rengiasi išvažiuoti į Phoenix, Arizoną.

Valantis yra senas čekagietis. Ilgus metus jis yra gyvenęs Cicerijoje, bet prieš dvylika metų persikėlė į Phoenix, Ariz., kur turi įsigijęs savo namus. Valantis keturias mėnesius gyvenęs pas Brazius. Bet dabar, pradėjęs orni atvėsti, jis jau rengiasi išvykti namo, kur žiemą oras ne toks šaltas.

Seštadienį Valantis dalyvavo dr. Grigaičio sukakties bankete, o sekmadienį jis dalyva-

vo suvalkiečių draugijos bankete, kur susitiko savo pusseserę Zuzaną Geištarienę.

Šilumos rekordai

Praeitą seštadienį Chicagoje buvo pasiekti dar du šilumos rekordai, kai apie 4 val. popiet temperatūra pasiekė 84 laipsnius. Tai buvo ketvirta diena iš eilės su temperatūra aukščiau 80. Bendrai per spalio mėnesį šiemet buvo 13 dienų su temperatūra 80 aukščiau nulio. Senasis rekordas buvo 12 dienų 1947 metais.

Atrodo, kad šis spalio mėnuo dar sumuš vieni rekordą, kaip sausiausias mėnuo visoje Chicago istorijoje.

Narkotikų šmuglerių tarpusavio karas

Praeitą savaitę policija nusėvė vieną stambiausių Chicago narkotikų šmuglerių vadą Nolan Mack; sekmadienio naktį suimtas jo giminaitis Cornelius Mack ir šeši kiti juodukai, įtarti dalyvavę apšaudyme narkotikų agento Jesse Pugh iš 730 E. 39 street. Narkotikų gengsterių susisauimas įvyko prie 7120 Emerald ave. Pugh persauta dešinės rankos alkūnė, bet sužeistasis

ANTANAS YUKTONIS
Gyv. 10524 So. Sawyer Ave.
Mirė 1963 m. spalio 27 d., 6:00 val. ryto, sulaukęs 78 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Biržų apskr., Pabiržės parapij. Sniukščiuo laime.
Amerikoje išgyveno 58 metus. Paliko nuilūdę dukte Violet Markus, žentas Anthony, 2 sūnus: Edward, marti Mildred ir Alphonse, marti Lydia; 5 anūkat: Celeste ir Anthony Markus, Nancy, Yvette ir Edward Yuktonis ir jo žmona Veronika, proanūkas Michael Yuktonis; brolis Paul, sesers dukte Stella Aldis ir jos vyras Ivan ir jų šeima; pusseserė Anna Valiulis, gimnės Henriann ir Thomas Kalata ir Charles Wilkas, kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pasarvotas Leonard Bukausko koplyčioje, 10821 So. Michigan Ave.
Trečiadienį, spalio 30 dieną 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Visu Šventų parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Antano Yuktonio giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pataravimą ir atsisveikinimą.
Nuilūdę lieka: Duktė, žentas, sūnus, marčios, anūakai, proanūakai, brolis ir giminės.
Laidotuvių Direktorius Leonard Bukauskas. Tel. Co 4-2228.

A. + A.
ONA BALKAUSKIENĖ
PAGAL TĖVUS PASPIRGIS
Anksčiau gyveno Town of Lake apylinkėje Mirė 1963 m. spalio 23 d., 6:00 val. ryto, sulaukus pusės amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Klišių kaime, Jurbarko parapij. Paliko nuilūdę: sūnus Antanas, jo žmona Agnė, dukte Ann Nowick, jos vyras John, 7 anūakai, 2 proanūakai, pusseserė Kotryna Matkevienė su šeima, Mary Valakavičius su šeima (brolio dukte), Catherine Kamarauskas su šeima, Anna Paulson su šeima, Dorothy Kopcynski su šeima, Walter Presberg su šeima ir Anna Matwiczek su šeima ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pasarvotas J. F. Eudeikio koplyčioje, 4605 So. Hermitage Avenue.
Ketvirtadienį, spalio 31 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. Kryžiaus parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Onos Balkauskienės giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį pataravimą ir atsisveikinimą.
Nuilūdę lieka: Sūnus, dukte, anūakai ir kiti giminės.
Laidotuvių Direktorius J. F. Eudeikis. Tel. YA 7-1741.

A. + A.
ONA BALKAUSKIENĖ
PAGAL TĖVUS PASPIRGIS
Anksčiau gyveno Town of Lake apylinkėje Mirė 1963 m. spalio 23 d., 6:00 val. ryto, sulaukus pusės amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Klišių kaime, Jurbarko parapij. Paliko nuilūdę: sūnus Antanas, jo žmona Agnė, dukte Ann Nowick, jos vyras John, 7 anūakai, 2 proanūakai, pusseserė Kotryna Matkevienė su šeima, Mary Valakavičius su šeima (brolio dukte), Catherine Kamarauskas su šeima, Anna Paulson su šeima, Dorothy Kopcynski su šeima, Walter Presberg su šeima ir Anna Matwiczek su šeima ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pasarvotas J. F. Eudeikio koplyčioje, 4605 So. Hermitage Avenue.
Ketvirtadienį, spalio 31 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. Kryžiaus parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Onos Balkauskienės giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį pataravimą ir atsisveikinimą.
Nuilūdę lieka: Sūnus, dukte, anūakai ir kiti giminės.
Laidotuvių Direktorius J. F. Eudeikis. Tel. YA 7-1741.

policijai atsiskakė pasakyti, kas jį sovė. Policija įtaria, kad tai yra narkotikų šmuglerių naujas "karas".

Jeigu nori sužinoti naujaušias ir tikriausias žinias, kas dedasi pasaulyje ir okupuotoje Lietuvoje — skaityk dienraštį "Naujienas".

LOVEIKIS Telegramai Visas Pasaulis Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvoms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1290

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st STREET
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th AVE., CICERO
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
Aikštė automobiliams statyti

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6846 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MASINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-6601

John F. Eudeikis
Laidotuvių Direktorius
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
★ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

Gražiai paminėta suvalkiečių sukaktis

Sekmadienį, spalio 27 dienos popietę ir vakarą, Dariaus Girėno salėje buvo gražiai paminėta Chicago Lietuvos Suvalkiečių Draugijos 25 metų sukaktis.

Tuojuo po keturių pradėta programa. Draugijos vadovybė, susodinus garbės svečius ir valdybą prie stalo, pradėjo iškilmes. Draugijos pirmininkė Adela Burbienė, pasveikinusi atvykusius ir pasidžiaugusi, kad svečių tarpe, be čekagiečių yra ir Lietuvos atstovas Wa-

shingtone p. Juozas Kajeckas, pakvietė Gintnerį programai praversti.

Gintneris, trumpai nupasa-kojęs draugijos istoriją, pacita-vo visą eilę suvalkiečių poetų, aprašiusių Suvalkijos gamtos grožį. Jis priminė susirinku-siems, kaip jis dar ir šiandien yra susizavėjęs puikiomis Su-ualkijos upėmis, pievomis, gė-lemis ir miškais.

Pirmiausia žodžiu tarti pak-viete Lietuvos atstovą Kajeck-ą. Trumpa, bet vaizdžia ir nuosirdžia kalba, jis nupasa-kojo savo ryšį su visomis tri-mis Suvalkijos gentimis — žanavykais, kapsais ir dzu-riais — ir priminė savo pažis-tamų suvalkiečių bendrą dar-bą Lietuvos laisvei ir gerovei.

Kalbėjo Dr. Petras Dauž-vardis apie suvalkiečių drau-giją ir jos narių bendradar-biavimą su žemaičiais ir ki-tais lietuviais. Jis patarė drau-gijos nariams tęsti gerus savi-šalpos darbus ir neprimiršti lietuvių tautos kovos už gim-tinio savo krašto laisvę.

Dr. Grigaitis, kurio 80 me-čių sukaktis buvo šeštadienio vakarą paminėta, pradėjo tvirtinimu, kad suvalkiečiai jau prieš 60 metų labiau bu-vo įsitraukę į kovą už savo kraš-to laisvę, negu kitų kraštų lie-tuviai. Jam tekę veikti Suval-kijoje praeito šimtmečio pa-baigoje ir šio šimtmečio pra-džioje. Jis pats yra zanavykas, bet jis gerai pažįsta kapsus, kurių tarpe turėjęs gerų drau-gų.

Leonardas šimutis, pasi-klaušęs Gintnerio citatų apie Suvalkijos grožį, pradėjo pa-sakoti, kokia graži yra žemai-tija ir gimtinis jo kraštas. Jam atrodo, kad gimtinio jo krašto apylinkės buvo pačios gražiausios Lietuvoje. Jis tvirtina, kad taip ir turi būti. I kiekvienas jaučiame giminės savo aplin-kės grožį, kad vėliau tą įvairų grožį sujungtume į puikią puokštę, vaizduojančią viso krašto grožį.

M. Gudelis, pasidžiaugęs nu-pasakotais puikiais Suvalkijos gamtos vaizdais, pažymėjo, kad nepaminėtas puikiausias Su-ualkijos angalas — Suvalkijos žemės druska — tai Suvalki-jos kovotojai prieš rusų pries-paudą. Pradedant Kudirka ir Basanavičium ir baigiant pas-kutiniais Lenkelių jaunuoi-liais kovotojais — Suvalkija yra davusi kelias kartas grie-ž-

tų kovotojų prieš caro polici-ją ir žandarus, prieš vokiečius, o dabar ir vėl suvalkiečiai at-kakliausiai priešinasi sovietų okupacijai.

Suvalkiečiai ir Amerikoje pasižymi. Ši draugija, vado-vaujama suvalkiečių Burbienės, yra užsikrėtusi tuo pačiu pa-reigingumu jausmu, kurį turi suvalkiečiai kovotojai. Kiti kalba, rašo, o suvalkiečiai dir-ba. Kai reikėjo Dr. Vincui Ku-dirkai pastatyti paminklas, tai suvalkiečių draugija viena su-klėdė tūkstantį dolerių. Kai rei-kėjo pagerbti suvalkiečių kovo-toją dr. Grigaitį, tai Burbienė atvyko su dvidešimčia žmonių grupe, užimančia du stalu. Burbienė galėjo tai padaryti savo bendradarbių Julijos sač-maiai padidėja gatvėse pavojai tarp 5 ir 6 valandos vakaro. Kol buvo dienos šviesos lai-kas, 5-6 valandą tebebuvo švie-su, dabar tomis valandomis jau yra tamsu, tačiau trafikas ir judėjimas gatvėse tebėra pa-čiame gyvume.

Apskaičiuota, kad per pra-eitų aštuonis metus, kada spa-lio mėnuo buvo įjungtas į die-nos šviesos taupymo laiką, per lapkričio ir gruodžio mėne-sius tarp 5 ir 6 valandos Chi-cagoje trafiko nelaimė buvo užmušti 65 žmonės, tai yra po 4 žmones kas valandą. Tuo tarpu dienos šviesos taupymo valandomis tarp 5 ir 6 val. buvo užmušta tik po 1-2 žno-gaus.

Eugenijus Pietkevičius pas-veikino suvalkiečius, palinkė-damas jiems sulaukti 50 metų sukakties. Ji pabrėžė, kad lietuvių gyvenimas turi būti surištas su krašto ekonominiu gyvenimu. Jis yra pasiryžęs bū-ti tuo ryšiu ir visuomet padėti suvalkiečiams.

Julia Sačiauskienė padėjojo svečiams, atvykusiems į tokį gausų susirinkimą. Estelle McNamee gražia Lietuviška kalba pasakė, kad ji gimusi Mickevi-čiūtė, kad lietuviškai pramo-lusi iš savo motinos ir tėvo, ir kad jai labai malonu matyti tokį didelį būtį žmonių, atvy-kusių į 25 metų sukaktį. Leo-na Baltis taip pat kalbėjo val-dybos vardu. Burbienė įteikė Švirmickienei 25 metų pažy-mėjimą — vaizduojantį ilgus veiklos valandas.

Koncertinę dalį atliko Algir-das Brazis, Roma Mastienė, Jo-nas Vaznelis ir muzikas Jonas Byanskas. Visi labai gražiai sudainavo solo, vėliau ir due-tus. Iš publikos susilaukė labai šiltų plojimų ir padėkos už taip gražiai sudainuotas lietu-viškas dainas.

Pasibaigus koncertinei pro-gramos daliai, Burbienė pak-vietė visus svečius nueiti apa-čin ir pavakarienuoti. Vaka-riene buvo skani ir maistinga, lietuviškų šeiminių gerai paruošta. Po vakarienos vien-i trokšlų ramino prie baro, o kiti didžioje salėje šoko.

Suvalkiečių draugijos valdy-ba, suruošdama tokį puikų va-karą, gražiai paminėjo savo draugijos 25 metų sukaktį. Šia proga ji išleido programą, ku-riuje yra trumpa draugijos is-torija ir suminėti draugijos at-likti darbai.

Visi palinkėjo draugijai gy-vuoti dar ilgus metus.

Reporteris

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

SALESWOMEN
Full time opening in our sportswear & accessories depts.
Experienced preferred, but will train, immediate discount & other store benefits.

Apply
BONDS
240 So. STATE STREET

Standartinis laikas padaugina pavojus

Polijcijos departamentas perspėja, kad gražinus standartinį laiką, tai yra dienos šviesos taupymo laikui pasibaigus, žymiai padidėja gatvėse pavojai tarp 5 ir 6 valandos vakaro. Kol buvo dienos šviesos laikas, 5-6 valandą tebebuvo šviesu, dabar tomis valandomis jau yra tamsu, tačiau trafikas ir judėjimas gatvėse tebėra pačiame gyvume.

Apskaičiuota, kad per pra-eitų aštuonis metus, kada spa-lio mėnuo buvo įjungtas į die-nos šviesos taupymo laiką, per lapkričio ir gruodžio mėne-sius tarp 5 ir 6 valandos Chi-cagoje trafiko nelaimė buvo užmušti 65 žmonės, tai yra po 4 žmones kas valandą. Tuo tarpu dienos šviesos taupymo valandomis tarp 5 ir 6 val. buvo užmušta tik po 1-2 žno-gaus.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

WAREHOUSE
ORDER — PICKER
UP TO AGE 45
for laboratory supply firm.
Permanent full time position.
5 day week.
Many company benefits.

FISCHER SCIENTIFIC CO.
1458 No. Lamont Ave., Chicago
(1500 N. and 4900 W.)
Equal opportunity employer

Trafiko nelaimės didėja

Šią savaitę Chicagoje vyksta National Safety tarybos metinė konvencija, į kurią su-važiavo apie 12,000 delegatų. Konvencijos svarstyčių svarbiausias punktas yra kova su rekordiniai didėjančiu žmo-nių užmušimų skaičium įvai-riose trafiko nelaimėse. N. S. tarybos pranešimu, per šiuo metų devynis mėnesius trafiko nelaimėse jau užmušta 31, 170 žmonių, o per vieną rug-sėjo mėnesį 3,970 žmonių. Tai yra 6 nuosimčiai daugiau už ligšiolinį užmušimų rekordą bendrai ir per rugsėjo mėnesį 9 nuosimčiai daugiau už 1941 metų rekordą, kurs tada buvo 3,746.

Nušovė pavojingą narkotikų šmuglerį

Penktadienio naktį vienas policininkas, narkotikų agen-tas Valentine, ties 79 ir State gatvėmis pastebėjo Dan Ryan autostrada greitai bevažiuo-jantį garsų narkotikų šmugle-rių gaujos vadą Nolan Mack, 38, ir pradėjo vyti, bet Mack staiga taip sumanevavo savo automobilį, kad Valentine au-tomobilis atsimušė į stulpą ir Mack pabėgo. Valentine per radijo pašaukė pagalbą ir kitas federalinis narkotikų agen-tas, Gayle Ruhl, pradėjo Mac-ką vyti Dan Ryan ir North-western autostradomis dau-giausia po 100 mylių greičiu. Mack kelis kartus bandė Ruhl nusikratyti, bet nepasisekė, ties California avenue staiga sustojo. Ruhl tai matydamas pravažiavo pro šalį ir užstojo banditui kelią.

Naujienu administracija turi daug gražių ir nebrangių kny-gų, kurias galima tik už kelis dolerius įsigyti. Knyga yra ge-riausias žmogaus draugas, tad ir tu įsigyk bent keletą tokių draugų.

Cape Canaveral, Floridoje, iškeliama vėliava, kuri įspėja gyven-tojus apie besiriantinį "Ginny" uraganą.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos ilgiems terminams ir žemais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.

Dėl visų informacijų, kreipkitės į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PAZYMEKIT — \$5,000 rendos iš 5 butų, 2 aukštų mūro prie pat M. Par-ko. \$37,000.
ZIBA GELSVAS 3 BUTŲ gražus platus mūras, garažas, dvigubas lo-tas. \$33,600.
PASKUBEKIT į puikų 2 butų mū-ro namą M. Parke, naujas šildymas, daug priedu. \$33,400.
APLEISTAS 2 aukštų medinis na-mas, 3 butai po 4 kamb. ir bižnitiu patalpa. \$6,000.
KAIP NAUJAS 1½ aukšto medi-nis, 2 butai, 2 įėjimai, 5 ir 3 kamb. \$14,000.
2 BUTŲ MEDINIS, naujas šildymas, platus lotas, arti mūšų. \$14,750.

8 METŲ 3 butų mūras ir garažas, arti Parke, vertas \$34,900.
MODERN. 7 metų, 2 butų mūras, puikūs butai, nuleido iki \$33,200.
3 BUTŲ MŪRAS, mūro garažas, di-deli gražūs kamb., arti ofiso. \$31,700.
BRIGHTON PARKE biznis, 3 butų mūro namas, 50 pėdų sklypas, gara-žai, \$25,000.
PROGA SPEKULIANTUI už \$20,000 — du lotai, taverna, 6 kamb. butas, geras mūras.
NAUJAS 4 KAMB. MŪRAS, aukšta pastogė, 35 pėdų lotas, garažas, tvora. Arti Marquette Parke. \$18,900.
3 BUTŲ MŪRAS su bižnitiu. \$4,600 nuomos metams. Kaina tik \$18,900.

K. VALDIS REAL ESTATE
RE 7-7200 — 2458 W. 69th St. — RE 7-8534

DIDŽIAUSIAS IR GERIAUSIAS NAMŲ IR BIZNŲ PASIRINKIMAS
♦ APDRAUDA ♦ NOTARIJATAS
LEONAS REAL ESTATE
2735 West 71st Street
WALbrook 5-6015

MŪR. BUNG., modernus ir švarus — Gage Parke.
MŪR. 2 po 6, 2 šildymo vienetai. Garažas. Brighton Parke.

ŠIMAITIS REALTY, INSURANCE
2737 W. 43rd St. CL 4-2390

6 KAMB. MŪRINIS su 4 kamb. bu-tu rūsy, moderniškos vonios, radi-atorų šildymas, Gage Parke. Tik \$16,900.
1½ AUKSTO MŪRINIS, 5-3 mieg. ir 4-2 mieg., 4 metų senumo, alyvos šild., garažas, aukštos pajamos. Mar-quette Parke apylinkė. \$30,900.
3 BUTŲ MŪRINIS, 2 po 3½ kamb. — 3 mieg. ir 3 kamb. butas, 4 metų senumo, alyvos beisbuo šild., mūri-nis garažas, ir vakarus nuo Marquette Parke. \$39,900.
MAISTO KRAUTUVĖ su visomis prekėmis ir 3 butų mūr. namas ir tuš-čias sklypas. Gazu ir alyva šild., mi-ruinis garažas, Brighton Parke. Tik \$29,900.
4 BUTŲ MŪRINIS, dvigubas skly-pas, alyva šild., vandens kontrolė, ga-ražas, mėnesinės pajamos \$372. Mar-quette Parke rajone. \$37,500.
4 BUTŲ MŪRINIS po 5 kamb., aly-va ir karštu vand. šild., alum. langai. Brighton Parke. \$33,900.
PASIRINKIMAS iš naujų namų 5½ kamb., 3 mieg. raktai įstaigoje, kai-nos nuo \$17,200.
2 AUKSTŲ MŪRINIS, 5-6 kamb., atskiros šild. sistemos, nupiginta kai-na \$28,400.

DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ
BELL-REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

PERKAME, parduodame, mainome įvairaus dydžio namus visur. Parb-piname paskolą, vieneriopą apdrau-dą, veikia notariatas.

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 West 59th Street
PROspect 8-5454

UŽ 2 BUTŲ PO 5 KAMB. MEDINI, prie 51st ir Western — Gage Parke; naujas 2 auto garažas. Savininko bu-tą jau dabar galima užimti.
Mažas įmokėjimas.

A. NORKUS REAL ESTATE
2405 West 51st St. WA 5-5030

4 MIEG. MŪR., modern. 6 metų bungalow. Viskas žiba. 30' skl. 2½ gar. All. langai. Daug kitokių pried-ų. Prašo \$20,400.
2-6 GERAM STOVY med. Centr. šild. gazu. Gar. ir 25x125 skl. su mūr. garažu. Puikioj Brighton Parke vie-toj. \$23,000.
3x5 ir 2x4 puikus mūras Brighton Pk. Luxus namas su 3 m. mūr. gar., 37' skl. \$385.00 pajamų mėn. \$45,000. 25x125 lot. Brighton Pk. Nebrangus.

ŠIMKUS
Realty - Notary Public
4259 So. MAPLEWOOD AVE.
Tel.: CL 4-7450 arba YA 7-2046

PARDUOSIU ARBA MAINYSIU gražų 8 kamb. namą ant Michigan ežero kranto — Long Beach, Indiana, su visais baldais, gražiai sutvarkytas sklypas, šalia tuščias sklypas.
Vieta pastatyti mašinai.
TED ALLEN
RE 7-3200

CICERO — geriausias pirkiny 2 bu-tų mūrinis namas, 5-6 kamb., mod. vonios, karšto vand. ir alyvos šild., tuojau galima užimti, tik \$22,500. Imokėti \$5,000.
SVOBODA, 6013 Cermak Rd., Cicero OL 2-6710 — BI 2-2162

RENTING IN GENERAL
Nuomos

ISNUOMOJAMAS 4 kamb. butas an-trame aukšte, Bridgeporte. \$45.00 mėnesiui. Skambinkite Mrs. Gard 247-2534 arba TO 2-7904.

ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas, naujai dekoruotas, mažai suaugusių šeimai. Brighton Parke. Tel. 376-7081

AUKOKITE PATYS
IR PARAGINKITE KITUS
AUKOTI NAUJIENU MAŠINU
FONDUI

Domas Žukauskas HEATING & SHEET METAL 4444 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-3447

TAIP
TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GA-LITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪ-šį, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI ATVYKITE PAS MUS.

4 1/2%
DIVIDENDAI PASIŪNĖjami KAS ¼ METŲ UŽ INVESTMENTUS

TAUPYMO SĄSKAITOS IKI \$10,000 APDRAUSTOS F.S.L.I IŠTAIGOJE.

5 1/2% PASKOLOS NAMAMS PIRKTI IKI 25 METŲ NERA PABAUDŲ UŽ ATMOKEJIMUS.

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th St., Cicero 50/III.
NEMOKAMAS PARKINIMAS
Tel. 656-6330 ir 242-4395
Joseph F. Grybauskas, Exec-Secy.

Siuntinių išsiuntimas

ir pigus siuntiniams medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6 vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$68.50. Čia viską rasite, kas tik siuntiniams reikalinga. Galite ir prie atneštų siuntinių dapsipirkti įvairių prekių žemesnėmis kainomis, kaip kur kitur. Taip pat galite pasiųsti įvairių medžiagų ir kitų prekių, med. in-strumentų, maisto produktų iš Anglijos, iš Danijos, EXPRESS GIFT PARCEL CO., ir Liusės suknelių krautuvė, 3305 So. Easted St., Chicago 8, Ill., LA 3-2021. Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 ryto iki 9:00 vak. Kitomis dienomis 9:00 — 6:00. Liusė Kavaliauskienė.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

STIRBIS FUEL OIL
Geriausias aliejus
Pigiausia kaina
HE 4 - 6264

I LIETUVĄ IR KITUR
SIUNČIAME GEROM SĄLYGOM
siuvas masinas — rašomas mašinėlės su lietuvių ir kitų kalbų raidynais.
Akordeonus ir kitus muzikos instrumentus.
Visokių maisto siuntinius.
Kad tikrai geros sąlygos, prašom įsitikinti.
LIETUVIŲ KOMPANIJA
WORLD PARCEL SERVICE
2715 W. 71st St. Chicago 29, Ill. Tel. 471-1424

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS SIUNČIA
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Departamente of Justice ir paskelbta U. S. Departamente of Commerce

COSMOS PARCEL EXPRESS CORP. MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

3212 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. 2608 W. 69 St., Chicago 29, Ill.
Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737 Tel. WA 5-2737

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniais tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius patikrinkite mūsų kainas.

Šiai įmonei vadovauja ir greitai patarnavimus atlieka, turį daugelio metų siuntinių siuntimo srityje patyrimą.

EDVARDAS ŽUKAUSKAS ir VYTAUTAS ŽUKAUSKAS.
Kalėdiniai maisto siuntiniai iš U. S. A. ir Danijos dabar siunčiami papigintomis kainomis.

Atrinko rūkytą žuvį

Chicago miesto sveikatos komisionieriaus įsakymu, iš visų krautuvų atrinkta rūky-ta žuvis, kuri buvo parduoda-ma gabalais arba plastikos supakavime. Viso tokios žu-vies išimta iš apyvartos apie 10 tonų. Konservuotos žuvies tai neličia.

Atrinkta visa rūkyta žuvis, kuri yra sugauta Didžiuosiuose Ežeruose. Nors Chicagoje jo-kio apsinuodijimo nepastebė-ta, tačiau buvę pavojaus, kad per tokią žuvį gali plisti botu-lizmo (Botulism E) liga, nes praėjusiomis savaitėmis esą mirę 7 žmonės, kurių mirties priežastis įtariama šiuose eže-ruose sugautoji ir išrūkytoji žuvis. Šiuo metu krautuvėse niekur tos rūšies žuvies nebe-palikta.